

Na temelju članaka 14. i 52. Zakona o električnoj energiji (Službene novine Federacije BiH broj 41/02, 24/05 i 38/05), i članka 5. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 13/04), Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji BiH-FERK na IX. redovitoj sjednici održanoj 23.5.2008. donijela je

OPĆE UVJETE ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO - PRVI

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE I CILJEVI

Članak 1. (Primjena)

Opći uvjeti za isporuku električne energije (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti) propisuju opće energetske i tehničke uvjete, te ekonomske odnose između proizvođača, distributera, opskrbljivača, korisnika mreže i krajnjeg kupca električne energije uključivši i podnositelja zahtjeva za dobivanje elektroenergetske suglasnosti.

Članak 2. (Predmet Općih uvjeta za isporuku električne energije)

Opći uvjeti za isporuku električne energije sadrže:

- a) kriterije kvalitete električne energije na mjestu preuzimanja/predaje,
- b) način i uvjete izdavanja elektroenergetske suglasnosti,
- c) uvjete, rokove i način zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o opskrbi električnom energijom i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
- d) jasno i precizno definiran pojam priključka,
- e) kriterije o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja na mrežu distribucije,
- f) uvjete kada se kupcu može obustaviti isporuka ili ograničiti potrošnja električne energije,
- g) način obračuna i naplate električne energije,
- h) pravo na naknadu štete nastale zbog prekida u opskrbi električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- i) odredbe koje definiraju odnose s kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, uključujući i slučajeve neplaćanja potrošene električne energije, te način reguliranja međusobnih obveza u ovakvim slučajevima,
- j) druge odnose između elektroprivrednih društava i kupaca električne energije.

Članak 3. (Cilj Općih uvjeta)

Cilj donošenja Općih uvjeta je uspostava transparentnih procedura u odnosima među proizvođačima, distributerima, opskrbljivačima, korisnicima mreže i krajnjim kupcem.

Članak 4. (Definicije)

Pojmovi i definicije koje se koriste u odredbama ovih Općih uvjeta, uz one iz Zakona o električnoj energiji, Poslovnika o radu FERK-a (Službene novine Federacije BiH, broj 59/04) Pravilnika za izdavanje dozvola-licenci (Službene novine Federacije BiH, broj 29/05), Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke (Službene novine Federacije BiH, broj 45/05), su sljedeće:

Aktivna energija označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom razdoblju. Izražena je u kilovatsatima (kWh), megavatsatima (MWh) ili gigavatsatima (GWh).

Aktivna snaga označava realnu komponentu prividne snage, obično izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW).

BAS standard je Državni standard Bosne i Hercegovine.

Brojilo električne energije (u daljnjem tekstu: **brojilo**) označava uređaj koji mjeri i registrira potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu, prema važećim propisima u području mjeriteljstva.

Distributer označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad-licencu za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.

Distribucijska mreža (u daljnjem tekstu: **mreža**) označava infrastrukturu potrebnu za distribuciju električne energije.

Elektroenergetske suglasnosti su dokumenti kojima distributer daje ispravu o mogućnostima priključenja s tehničkim rješenjem budućeg priključka ili suglasnost za priključenje na mrežu s tehničkim i finansijskim uvjetima za priključenje.

Elektroprivredno društvo označava poslovni subjekt koji se bavi jednom ili više djelatnosti iz oblasti proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom.

Faktor snage ($\cos\phi$) je odnos aktivne snage prema prividnoj snazi.

FERK je Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovana Zakonom o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, br. 41/02, 24/05 i 38/05).

Frekvencija je broj ciklusa naizmjenične struje u sekundi izražene u hercima (Hz).

IEC standard je standard odobren od Međunarodne elektrotehničke komisije.

Jalova energija označava mjeru proizvedene ili potrošene jalove snage u određenom vremenskom razdoblju. Izražena je u kilovarsatima (kVArh), megavarsatima (MVArh).

Jalova snaga je imaginarna komponenta prividne snage. Obično se izražava u kilovarima (kVAr) ili megavarima (MVAr).

Korisnik mreže označava svaku fizičku i pravnu osobu koja opskrbljuje ili biva opskrbljivana distribucijskom mrežom.

Krajnji kupac je kupac koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.

Kupac znači fizičku ili pravnu osobu koja kupuje električnu energiju.

Kvaliteta napona označava stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, valni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).

Mjerni slog je skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.

Mjerno mjesto označava mjesto u distribucijskoj mreži na kojem se mjeri električna energija i/ili snaga koju kupac preuzima iz distribucijske mreže, odnosno koju proizvođač daje u distribucijsku mrežu.

Neregistrirana potrošnja je neizmjerena količina električne energije do koje je došlo uslijed kvara mjernih uređaja.

Obračunsko razdoblje označava vremensko razdoblje između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.

Operator distribucije označava zasebno organiziran dio elektroprivrednog društva koji upravlja distribucijskom mrežom.

Opskrbljivač označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad-licencu za obavljanje djelatnosti opskrbe električnom energijom.

Posebna zona označava prostor unutar prostornog plana u kojemu se grade objekti za čije priključenje je potrebna izgradnja ili rekonstrukcija trafostanica i/ili pripadajućih priključnih vodova srednjeg napona do uključujući 35 kV naponske razine (npr. tvornica, rudnik, proizvođač, stambeno-poslovni objekt namijenjen tržištu, turistički, sportski objekt i sl.).

Priključak znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekt kupca/proizvođača povezuje s distribucijskom mrežom.

Proizvođač označava fizičku ili pravnu osobu koja proizvodi električnu energiju i posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad-licencu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

Vršno opterećenje je najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom razdoblju.

Zajednička potrošnja u stambenim i/ili poslovnim objektima je potrošnja električne energije, koju ostvaruje više kupaca u stambenim i/ili poslovnim objektima, a registrira se na posebnim brojilima.

Zakon označava Zakon o električnoj energiji Federacije BiH.

POGLAVLJE II. PRAVA I OBVEZE DISTRIBUTERA, OPSKRBLJIVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Članak 5.

(Obveze i prava distributera)

(1) Distributer je obavezan:

- a) poštovati odredbe ovih Općih uvjeta, drugih tehničkih pravilnika u primjeni, važećih zakonskih i podzakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
- b) upravljati distributivnim sustavom, održavati i razvijati distributivni sustav,
- c) uskladiti plan razvoja distribucijske mreže s prostornim, urbanističkim i regulacijskim planovima na svom distributivnom području radi omogućavanja pristupa mreži sukladno Zakonu,
- d) osigurati korisnicima sustava i krajnjim kupcima električnu energiju i usluge sukladno ovim Općim uvjetima, tehničkim kriterijima, normativima i standardima na snazi kao i sukladno pravilima, propisima i dozvoli FERK-a,
- e) omogućiti objektivan, transparentan i nediskriminirajući pristup distribucijskoj mreži svim korisnicima distribucijske mreže,
- f) omogućiti nediskriminirajući pristup i priključenje na distribucijsku mrežu svim novim krajnjim kupcima/proizvođačima, kao i povećanje vršne snage postojećim krajnjim kupcima, ako za to postoje tehnički i energetske uvjeti,
- g) ukoliko distributer ne omogući priključenje ili povećanje vršne snage obavezan je krajnjem kupcu dati odgovarajuće obrazloženje,
- h) izdavati elektroenergetske suglasnosti i utvrđivati tehničke uvjete i visinu naknade za priključenje krajnjih kupaca na distribucijsku mrežu,
- i) biti investitor priključaka za krajnje kupce na niskom naponu koji su ispunili uvjete iz elektroenergetske suglasnosti, izraditi i osigurati dokumentaciju, ostvariti tehničke uvjete u mreži, izgraditi priključak, opremiti mjerno mjesto krajnjeg kupca, provesti potrebna ispitivanja, izvršiti priključenje, održavati priključak o svom trošku, po potrebi zamijeniti mjerni uređaj i priključak o svom trošku, osim u slučaju kada zamjenu zahtijeva ili prouzroči kupac ili proizvođač,
- j) zaključivati ugovore o priključenju/povećanju priključne snage i ugovore o korištenju distribucijske mreže, dostavljati sve odgovarajuće obavijesti namijenjene kupcima,

- k) priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na mrežu sukladno ugovoru o priključenju,
- l) očitavati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije,
- m) obavještavati kupce i korisnike mreže o planiranim isključenjima,
- n) provesti odgovarajuće postupke po prigovoru, odnosno žalbi krajnjih kupaca sukladno važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Općih uvjeta,
- o) nadoknaditi kupcima štete nastale zbog prekida u isporuci i isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati krivnji distributera sukladno ugovoru, Zakonu, ovim Općim uvjetima, ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage i ugovorima o korištenju distribucijske mreže,
- p) pohranjivati i ažurirati podatke vezane za očitavanje, obračun i naplatu računa za korištenje distribucijske mreže, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
- q) voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima napajanja kupaca električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida.

(2) Distributer ima prava na:

- a) nesmetani pristup priključku krajnjeg kupca/proizvođača u cilju kontrole, izrade i održavanja priključka i distribucijske mreže, očitavanja i kontrole mjernog mjesta,
- b) održavanje mjernog mjesta, očitavanje mjerenja električne energije isporučene kupcima i preuzete od proizvođača ili iz prijenosne mreže, što uključuje pristup priključku uključujući i mjerno mjesto,
- c) utvrđivanje činjenica o neovlaštenoj i neregistriranoj potrošnji električne energije i poduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja i naplate,
- d) provedbe ograničenja u isporuci električne energije sukladno Zakonu i ovim Općim uvjetima,
- e) isključenje kupaca s mreže u slučajevima propisanim Zakonom i ovim Općim uvjetima,

Članak 6.

(Obveze i prava opskrbljivača)

(1) Opskrbljivači imaju obvezu:

- a) poštovati odredbe ovih Općih uvjeta, drugih tehničkih pravilnika u primjeni i važećih podzakonskih i zakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
- b) zaključivati ugovore o opskrbi kupaca,
- c) osigurati kupcima električnu energiju i usluge sukladno zaključenim ugovorima,
- d) obračunavati, fakturirati i naplaćivati električnu energiju isporučenu kupcima,
- e) obavještavati kupce o izmjenama cijena električne energije, o načinu obračuna i druge obavijesti vezane za naplatu električne energije,
- f) postupati po prigovoru svojih kupaca sukladno važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Općih uvjeta,
- g) nadoknaditi kupcima štete nastale zbog obustave isporuke električne energije, koja se može pripisati krivnji opskrbljivača, sukladno Zakonu, ovim Općim uvjetima i ugovoru o opskrbi električnom energijom.

(2) Opskrbljivači imaju prava na:

- a) pristup distribucijskim mrežama i opskrbu kupaca električnom energijom,
- b) obračun i fakturiranje električne energije isporučene kupcu,
- c) naplatu električne energije isporučene kupcu,
- d) obračun i naplatu kamata sukladno zakonu,
- e) davanje naloga distributeru za isključenje s mreže kupaca koji ne izvršavaju obveze po ugovoru o opskrbi.

Članak 7.

(Prava i obveze krajnjih kupaca)

(1) Sukladno odredbama ovih Općih uvjeta krajnji kupci imaju pravo:

- a) na objektivan, transparentan i nediskriminirajući pristup mreži,
- b) podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički izvodljiv, sukladno odredbama Mrežnih pravila distribucije, ovih Općih uvjeta i drugih tehničkih pravila i propisa,
- c) izbora opskrbljivača električnom energijom sukladno otvaranju tržišta električnom energijom,
- d) na opskrbu električnom energijom mrežom, sukladno direktivama EU, Zakonu i ovim Općim uvjetima,
- e) sklapati ugovore s elektroprivrednim društvima pod istim uvjetima za sve kupce iz iste kategorije potrošnje,
- f) na prigovore, odnosno žalbe sukladno odredbama ugovora s distributerom, odnosno opskrbljivačem, odredbama pravila elektroprivrednih društava, odredbama ovih Općih uvjeta i sukladno važećim zakonskim propisima,
- g) na naknadu šteta nastalih zbog prekida u isporuci električne energije, ili zbog isporuke električne energije neodgovarajuće kvalitete, koja se može pripisati krivnji distributera i/ili opskrbljivača sukladno ugovoru, Zakonu i Općim uvjetima.

(2) Krajnji kupci imaju obveze:

- a) podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti sukladno ovim Općim uvjetima i postupiti po uvjetima iste prije priključenja novih objekata ili promjene namjene ili snage postojećih trošila,
- b) zaključiti ugovor o priključenju/povećanju priključne snage, ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže prije početka njenog korištenja,
- c) omogućiti ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava neometan pristup, zbog izvedbe priključaka, rekonstrukcije i održavanja distribucijske mreže, očitavanja, održavanja i kontrole ispravnosti mjernih uređaja,
- d) plaćati račun za isporučenu električnu energiju u roku naznačenom na računu,
- e) koristiti električnu energiju samo za vlastite potrebe, preko mjernih uređaja, bez mogućnosti preprodaje iste ili omogućavanja drugom krajnjem kupcu bez odobrenja distributera napajanje preko svojih instalacija,

- f) koristiti električnu energiju i snagu sukladno ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage, ugovorima o korištenju distribucijske mreže i ugovorima o opskrbi električnom energijom,
- g) obavijestiti distributera električne energije o eventualnim kvarovima na priključku i mjernim uređajima,
- h) nadoknaditi štetu elektroprivrednom društvu ili drugim kupcima prouzročenu nedozvoljenim radnjama ili neispravnostima na opremi, uređajima i instalacijama, kao i nepovoljnim povratnim djelovanjem kupčevih uređaja na mrežu,
- i) poštovati i ostale obveze proizišle iz zaključenih ugovora.

Članak 8.
(Prava i obveze proizvođača)

- (1) Sukladno odredbama ovih Općih uvjeta proizvođači imaju pravo:
 - a) na nediskriminirajući pristup distribucijskoj mreži prema načelima pristupa treće strane,
 - b) na priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički i energetske izvodljiv, sukladno odredbama Općih uvjeta, Mrežnih pravila distribucije i svih važećih tehničkih pravila i propisa,
 - c) na izgradnju izravnog voda do kvalificiranog kupca, uz prethodnu suglasnost FERK-a, ukoliko mu je odbijen pristup na mrežu,
 - d) sklapati ugovore s elektroprivrednim društvima pod istim uvjetima za sve proizvođače iz iste kategorije.
- (2) Proizvođači električne energije priključeni na distribucijsku mrežu imaju obveze:
 - a) u postupku pribavljanja urbanističke suglasnosti za izgradnju proizvodnih objekata, pribaviti prethodnu elektroenergetske suglasnost,
 - b) ispuniti zahtjeve iz elektroenergetske suglasnosti,
 - c) prije priključenja novih proizvodnih objekata ili promjene snage postojećih agregata podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti,
 - d) provoditi naloge nadležnog distributera,
 - e) omogućiti ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava pristup i očitavanje mjernih uređaja,
 - f) u dogovoru s nadležnim distributerom razraditi pogonski naputak o upravljanju svakom pojedinačnom elektranom,
 - g) obavijestiti distributera o eventualnim kvarovima na mjernom mjestu i/ili zastojima, remontima i kvarovima na proizvodnim jedinicama,
 - h) poštovati i ostale obveze proizišle iz zaključenih ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom.

POGLAVLJE III. KRITERIJI ZA ISPORUKU I OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Članak 9.

(Sigurnost isporuke i opskrbe)

- (1) Distribuciju električne energije kupcima na određenom distributivnom području, u okviru sustava obveze javne usluge, osigurava distributer kojemu je izdana dozvola za rad-licenca za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Osim u uvjetima definiranim člancima 73. i 74. ovih Općih uvjeta proizvođač, distributer i opskrbljivač, svako u okviru svojih nadležnosti, obvezni su osigurati neprekidnu, pouzdanu i kvalitetnu opskrbu kupaca električnom energijom.
- (3) U slučaju neophodnih radova i/ili potrebe priključenja novih kupaca, distributer može uz pravodobnu prethodnu najavu opskrbljivaču i kupcima privremeno prekinuti isporuku električne energije, ali ti prekidi ne smiju trajati dulje nego što je navedeno u najavi.

Članak 10.

(Uvjeti kvalitete)

- (1) Proizvođač i distributer dužni su svoja postrojenja održavati u stanju koje omogućava pouzdanu i sigurnu opskrbu električnom energijom i, koliko god je to izvedivo, sukladno tehničkim mogućnostima, omogućiti neprekidnu uslugu krajnjim korisnicima svojih usluga.
- (2) Električna energija koja se isporučuje kupcu treba zadovoljavati uvjete kvalitete u pogledu visine napona, valnog oblika sinusoide napona, frekvencije, broja i trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Članak 11.

(Dozvoljena odstupanja napona)

- (1) Odstupanje od nazivnog napona električne energije na mjestu isporuke električne energije, kupcu priključenom na mrežu srednjeg napona (35, 20 i 10 kV) može, u pravilu, biti do $\pm 10\%$.
- (2) Odstupanje od nazivnog napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije, na mreži niskog napona, može biti u granicama od +5% do -10%.
- (3) Iznimno, ako uslijed kvara na elektroenergetskim objektima proizvođača, distributera ili prijenosne kompanije prouzročenog višom silom, nije moguće uspostaviti normalno uklopno stanje i naponske prilike električne mreže dane u stavcima (1) i (2) ovog članka, dozvoljena su i veća odstupanja od nazivnog napona.
- (4) Odstupanja iz stava (3) ovog članka dozvoljena su samo za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu će distributer na prikladan način obavijestiti kupce električne energije.
- (5) Distributer i kupac, ugovorom o korištenju distribucijske mreže, iznimno mogu predvidjeti i druge granice odstupanja od nazivnog napona električne mreže, od odstupanja utvrđenih ovim Općim uvjetima.

Članak 12.
(Standardi frekvencije)

- (1) Nazivna frekvencija mreže je 50 herca (Hz).
- (2) Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uvjeta je $\pm 0,1$ Hz, ako se frekvencija regulira automatski, odnosno $\pm 0,2$ Hz ako se frekvencija regulira ručno.
- (3) Iznimno, uslijed više sile, nazivna frekvencija se smije smanjiti najniže do iznosa koji Mrežnim kodeksom utvrdi Neovisni operator sustava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu NOS BiH), a to može trajati samo do prestanka posljedica više sile.

Članak 13.
(Mogući razlozi za odstupanje od standarda)

- (1) Na područjima gdje je radi neizgrađenosti mreže ili njene dotrajalosti, smanjena pouzdanost neprekidne isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, kvaliteta može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim Općim uvjetima. Distributer je dužan, kod sklapanja ugovora o korištenju distribucijske mreže, informirati kupca o ovim činjenicama i pod uvjetom da je prethodno FERK-u podnio plan izgradnje i rekonstrukcije mreže za otklanjanje razloga takvog odstupanja, utvrditi rok za dovođenje kvalitete u propisane granice.
- (2) Ugovorom o priključenju na distribucijsku mrežu i ugovorom o korištenju distribucijske mreže distributer i kupac se mogu dogovoriti o roku u kojem je distributer dužan dovesti kvalitetu električne energije u propisane granice.

Članak 14.
(Prekomjerno preuzeta jalova energija/snaga i viši harmonici)

- (1) Kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz mreže veću jalovu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\varphi=0,95$) dužan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju jalove snage u cilju smanjenja prekomjernog preuzimanja jalove energije iz mreže. Ukoliko kupac preuzima veću jalovu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos\varphi=0,95$) istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (2) Proizvođač električne energije, priključen na distribucijsku mrežu, dužan je na minimum svesti preuzimanje jalove energije iz distribucijske mreže, prema uvjetima iz elektroenergetske suglasnosti. Ukoliko, ipak, u pojedinim režimima rada elektrane, preuzima jalovu energiju iz distribucijske mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom suglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (3) Ako kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju jalove snage, distributer je dužan upozoriti ga na izvršenje kompenzacije i svođenje harmonijske distorzije u propisane granice. Rok za odgovarajuće osposobljavanje i ugradnju kompenzacije utvrdit će se sporazumno.

Članak 15.

(Prigovor korisnika mreže na kvalitetu isporučene električne energije)

- (1) Ako korisnik mreže podnese distributeru pisani prigovor na razinu kvalitete napona, distributer treba provesti mjerenja u roku od 20 dana od dana podnošenja prigovora, a pisano izvješće o rezultatima mjerenja kvalitete napona na obračunskom mjernom mjestu dostaviti korisniku mreže u daljnjem roku od 10 dana.
- (2) Ako se utvrdi kako je prigovor neosnovan, troškove mjerenja snosi korisnik mreže, a ako je prigovor osnovan troškove mjerenja snosi nadležni distributer.
- (3) Ako korisnik mreže dostavi izvješće ovlaštene osobe o rezultatima mjerenja kvalitete napona, distributer može prihvatiti rezultate ili postupiti na način opisan u stavcima (1) i (2) ovog članka.
- (4) Ako se utvrdi kako je prigovor bio osnovan, distributer je dužan sukladno odobrenom planu razvoja i gradnje tog dijela distribucijske mreže za iduće tri godine osigurati standardnu kvalitetu napona na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (5) U pojedinačnim slučajevima postojećih korisnika mreže u udaljenim područjima s dugačkim vodovima, odstupanja pokazatelja kvalitete napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvalitete napona na propisanu razinu rješava se sukladno rokovima koje odobri FERK, ukoliko distributer nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Članak 16.

(Standardi i rokovi za uspostavljanje kvalitete)

- (1) Distributeri električne energije dužni su do kraja 2015. godine, kroz odgovarajuća ulaganja u izgradnju i razvoj distribucijskih mreža dovesti kvalitetu isporučene električne energije u sklad s europskim standardima EN 50160 za javne distributivne sustave, odnosno u sklad s bosanskohercegovačkim standardima (BAS) i međunarodnim standardima IEC koji tretiraju ovu oblast.
- (2) Do početka primjene standarda EN 50160, odnosno odgovarajućeg bosanskohercegovačkog standarda (BAS), primjenjivat će se odredbe o kvaliteti dane u člancima 10. do 14. ovih Općih uvjeta.
- (3) Od 1.1.2016. godine kvaliteta isporučene električne energije treba biti sukladno europskim standardima EN 50160.
- (4) Kvaliteta električne energije mjeri se na mjestima preuzimanja i predaje (isporuke), sukladno standardu IEC 61000-4, odnosno odgovarajućem bosanskohercegovačkom standardu (BAS), a za kvalitetu je odgovoran onaj tko predaje (isporučuje) električnu energiju.
- (5) Distributer je dužan, na pisani zahtjev, dostaviti kupcu, odnosno po upitu i opskrbljivaču, dokaz o kvaliteti isporučene električne energije, pri čemu mjerenje treba biti sukladno standardu IEC 61000-4, odnosno odgovarajućem bosanskohercegovačkom standardu (BAS).

DIO - DRUGI

POGLAVLJE I. ELEKTROENERGETSKE SUGLASNOSTI

Članak 17.

(Elektroenergetske suglasnosti)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan pribaviti elektroenergetsku suglasnost od distributera prije nego što pristupi:
- izgradnji novog objekta ili rekonstrukciji postojećih elektroenergetskih postrojenja priključenih na distribucijsku mrežu,
 - priključenju dodatnih uređaja,
 - zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji priključka ili mjernog mjesta,
 - izmjeni tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca, odnosno proizvođača,
 - povećanje vršne snage,
 - objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istoj lokaciji,
 - promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije
- (2) U slučaju da će novi objekt imati više obračunskih mjernih mjesta, zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku suglasnost i zahtjev za priključak objekta podnosi nadležno tijelo, odnosno nositelj investicije izgradnje objekta, s pojedinačno navedenim obračunskim mjernim mjestima. Investitor ovakve vrste objekta plaća i jednokratne naknade za priključenje za sva obračunska mjerna mjesta u objektu, pod uvjetom da se ne radi o posebnoj zoni.
- (3) Na jednom obračunskom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i/ili poslovnim objektima.
- (4) Po završetku izgradnje objekta, za svako mjerno mjesto unutar objekta, krajnji kupac dužan je sklopiti ugovor o priključenju i ugovor o korištenju distribucijske mreže s distributerom i ugovor o opskrbi električnom energijom s opskrbljivačem.
- (5) Elektroenergetsku suglasnost za priključenje na distribucijsku mrežu naponskih razina do, uključujući, 35 kV izdaje distributer i svi krajnji kupci/proizvođači koji se žele priključiti na mrežu na tim naponskim razinama zahtjev podnose distributeru.
- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdana elektroenergetska suglasnost, ista se prenosi na novog vlasnika.
- (7) U slučaju zakupa objekta za koji je izdana elektroenergetska suglasnost, zakupoprimcu se ne izdaje nova elektroenergetska suglasnost.

Članak 18.

(Vrste suglasnosti)

- (1) U ovisnosti o tomu u koju svrhu se izdaje, elektroenergetska suglasnost može biti:
- prethodna elektroenergetska suglasnost,
 - elektroenergetska suglasnost.
- (2) Prethodna elektroenergetska suglasnost se izdaje u postupku pribavljanja urbanističke suglasnosti na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača ili nadležnog tijela. Ista je potvrda kako

se planirani objekt može priključiti na distribucijsku elektroenergetsku mrežu sukladno elektroenergetskim prilikama i planovima razvoja predviđenim za to područje.

- (3) Elektroenergetska suglasnost se izdaje krajnjim kupcima/proizvođačima prije priključenja na distribucijsku mrežu.
- (4) Za priključke/objekte privremenog karaktera izdaje se elektroenergetska suglasnost s ograničenim rokom valjanosti (sajamske manifestacije, sezonski kiosk, cirkus i sl.).
- (5) Za priključenje gradilišta također se izdaje elektroenergetska suglasnost s ograničenim rokom trajanja, ali distributer treba nastojati da se energetska rješenje za napajanje gradilišta uklapa u način napajanja izgrađenog objekta.

Članak 19.

(Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost)

- (1) Nositelj investicije izgradnje objekta, nadležno tijelo, odnosno krajnji kupac ili proizvođač koji se želi priključiti na distribucijsku mrežu podnosi zahtjev distributeru za prethodnu elektroenergetsku suglasnost u pisanom obliku, na tipskom obrascu koji je propisao distributer.
- (2) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da na odgovarajući način procijeni mogućnosti priključenja, te utvrdi ekonomske i tehničke uvjete priključenja, uključujući, ali ne ograničavajući se na usklađenosti s razvojnim planovima i uvjetima koji se odnose na elektroenergetske objekte, procjenu povratnog utjecaja podnositelja zahtjeva na distribucijsku mrežu.
- (3) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost, uz ostalo, treba sadržavati i sljedeće:
 - a) podatke o investitoru/podnositelju zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta, te presliku plana katastarske čestice na kojoj se gradi objekt,
 - c) namjenu objekta,
 - d) vršnu snagu i godišnju potrošnju električne energije/snagu i očekivanu godišnju proizvodnju električne energije ukoliko se radi o proizvodnom objektu,
 - e) rok priključenja,
 - f) režim rada,
 - g) pojedinačan popis velikih trošila, odnosno tehničke karakteristike proizvodnih jedinica.
- (4) Uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost treba priložiti dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Članak 20.

(Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost)

- (1) Krajnji kupac, proizvođač, odnosno nositelj investicije posebne zone, koji se želi priključiti na distribucijsku mrežu ili u slučajevima iz članka 17. stavak 1. točke b) do h) ovih Općih uvjeta podnosi zahtjev za elektroenergetsku suglasnost, odnosno podnosi zahtjev za izmjenu elektroenergetske suglasnosti distributeru u pisanom obliku na tipskom obrascu.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru za odgovarajuću procjenu ekonomskih i tehničkih uvjeta priključenja, osim podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost.
- (3) Uz zahtjev za elektroenergetsku suglasnost treba priložiti:
 - a) broj i nadnevak izdavanja prethodne elektroenergetske suglasnosti,
 - b) građevinsku dozvolu,

- c) projektnu dokumentaciju-dio glavnog ili izvedbenog projekta koji se odnosi na elektroenergetske objekte i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača,
 - d) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.
- (4) Krajnji kupci koji su dobili elektroenergetsku suglasnost za priključenje na prijenosnu mrežu, dužni su o uvjetima iste obavijestiti opskrbljivača.

Članak 21.

(Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta)

Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta uz ostalo treba sadržavati i sljedeće:

- a) podatke o podnositelju zahtjeva,
- b) naziv, vrstu objekta i adresu objekta,
- c) namjenu objekta,
- d) potrebnu instaliranu i vršnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
- e) ugovor o zakupu, odnosno, odobrenje nadležnog tijela,
- f) rok priključenja,
- g) vrijeme trajanja priključka,
- h) mjesto priključenja,
- i) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Članak 22.

(Rokovi za odlučivanje po zahtjevu)

- (1) Ukoliko zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti, zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i zahtjev za izdavanje suglasnosti za objekte privremenog karaktera i gradilišta ne sadrže podatke iz članaka 19, 20. i 21. ovih Općih uvjeta, distributer je dužan u pisanom obliku, u roku od 8 dana od dana zaprimanja zahtjeva zatražiti od podnositelja zahtjeva dopunu podataka.
- (2) Po zahtjevima iz stavka (1) ovog članka distributer je dužan odlučiti što prije, ali ne duže od 30 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (3) Distributer će izdati odgovarajuću elektroenergetsku suglasnost sukladno tehničkim i pogonskim mogućnostima mreže, te planovima i programima razvoja, poštujući načela transparentnosti rada i ravnopravnosti svih krajnjih kupaca/proizvođača.
- (4) Ukoliko energetske karakteristike krajnjeg kupca/proizvođača, kao i stanje mreže na terenu uvjetuju priključenje na srednjem naponu, distributer je dužan odlučiti po zahtjevu u roku ne dužem od 60 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (5) O svojoj odluci po zahtjevu za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske suglasnosti, distributer je dužan u pisanom obliku, bez odlaganja obavijestiti podnositelja zahtjeva, obrazložiti razloge donošenja iste, uz obvezno navođenje naputka o pravu na žalbu/prigovor, o čemu je potrebno osigurati dokaz o urednoj dostavi.

Članak 23.

(Pravo na žalbu/prigovor)

- (1) FERK će, sukladno odredbama Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a (Službene novine Federacije BiH, broj 37/05), Dio četvrti, Poglavlje I. i II. Žalbe /Prigovori, rješavati u drugom stupnju po žalbi/prigovoru podnositelja zahtjeva za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske suglasnosti, kome je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uvjetima za pristup mreži.
- (2) Žalba/prigovor iz stavka (1) ovog članka neposredno se predaje ili šalje poštom nadležnom distributeru u roku od 15 dana od dana prijema odluke distributera iz članka 22. stavak (5) ovih Općih uvjeta.

Članak 24.

(Sadržaj elektroenergetskih suglasnosti za krajnjeg kupca)

- (1) Prethodna elektroenergetska suglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnositelju zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - c) očekivanu vršnu snagu objekta,
 - d) kategoriju potrošnje,
 - e) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - f) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za uporabu usvojenih sustava daljinskog upravljanja,
 - g) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - h) obvezu krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije s faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete jalove električne energije,
 - i) potrebu projektiranja priključka,
 - j) rok važenja izdane suglasnosti,
 - k) sustav tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - l) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska suglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnositelju zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - c) broj građevinske dozvole i nadnevak izdavanja,
 - d) broj i nadnevak prethodne elektroenergetske suglasnosti,
 - e) instaliranu i vršnu snagu,
 - f) kategoriju potrošnje,
 - g) naponsku razinu i mjesto priključka,

- h) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za korištenje usvojenih sustava daljinskog upravljanja,
- i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
- j) obveze krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije s faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete jalove električne energije,
- k) sustav tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
- l) iznos jednokratne naknade za priključenje na distribucijsku mrežu,
- m) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom,
- n) rok važenja izdane suglasnosti,
- o) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.

Članak 25.

(Sadržaj elektroenergetskih suglasnosti za proizvođača)

- (1) Prethodna elektroenergetska suglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnositelju zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - c) instaliranu snagu elektrane,
 - d) vrstu primarne energije i način pretvorbe,
 - e) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - f) obveze proizvođača o režimu rada elektrane i dozvoljenom faktoru snage,
 - g) obvezu zaključenja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kao i ugovora o financiranju iz članka 26. stavaka (4) i (6) ovih Općih uvjeta, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - h) način priključenja elektrane, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) potrebu projektiranja priključka elektrane,
 - k) rok važenja izdane suglasnosti,
 - l) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska suglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnositelju zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt
 - c) broj građevinske dozvole i nadnevak izdavanja,
 - d) broj i nadnevak ugovora o koncesiji, ako se proizvodnja električne energije obavlja na temelju ugovora o koncesiji,
 - e) nominalnu snagu po agregatu i ukupnu nominalnu snagu elektrane,
 - f) tehničke karakteristike generatora,
 - g) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - h) obveze proizvođača u svezi s dozvoljenim režimom rada elektrane i faktorom snage elektrane,
 - i) jednopolnu shemu elektrane,
 - j) način priključenja elektrane, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,

- k) obvezu izvršenja ugovora o financiranju iz članka 26. stavak (6) ovih Općih uvjeta, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
- l) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
- m) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
- n) rok važenja izdane suglasnosti,
- o) kao i druge tehničke i opće uvjete, ukoliko je potrebno.

Članak 26.

(Posebna zona)

- (1) Za priključenje objekata na distribucijsku mrežu koji se grade u posebnoj zoni, nositelj investicije u posebnoj zoni dužan je distributeru podnijeti zahtjev za sagledavanje tehničkih uvjeta priključenja posebne zone na mrežu i uređenja međusobnih odnosa. Ovaj zahtjev se ujedno smatra i zahtjevom za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka prilaže se:
 - a) dokument kojim se dokazuje status nositelja investicije posebne zone,
 - b) izvod iz katastra s ucrtanom granicom posebne zone,
 - c) dokaz o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu na zemljištu u posebnoj zoni,
 - d) važeći dokument prostornog uređenja iz kojega je vidljiva namjena i oblikovanost građevinskog zemljišta posebne zone i dijelova u posebnoj zoni pri čemu je najniža razina dokumentacije, prostorni plan općine ili grada usklađen s planom županije,
 - e) idejno rješenje posebne zone s tehničko-tehnološkim karakteristikama,
 - f) okvirni podatci o potrebama za električnom energijom i snagom.
- (3) Radi sagledavanja tehničkih uvjeta priključenja na mrežu, potrebe projektiranja mreže i priključaka u posebnoj zoni, distributer izrađuje idejno rješenje napajanja posebne zone električnom energijom. Na temelju usuglašenog idejnog rješenja napajanja električnom energijom posebne zone, distributer izdaje nositelju investicije posebne zone prethodnu elektroenergetsku suglasnost.
- (4) Na temelju izdane prethodne elektroenergetske suglasnosti distributer i nositelj investicija u posebnoj zoni zaključuju ugovor o uređenju međusobnih odnosa, kojim se utvrđuju:
 - a) uvjeti i dinamika financiranja pripreme izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, uključujući i građevinsku dozvolu,
 - b) uvjeti, dinamika i obim financiranja izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača,
 - c) pravila u slučaju promjene priključne snage budućih krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni,
 - d) prijenos prava i obveza na krajnje kupce,
 - e) ostali međusobni odnosi.
- (5) U prethodnoj elektroenergetskoj suglasnosti posebno se navodi:
 - a) ukupna snaga potrebna za priključenje krajnjih kupaca u posebnoj zoni kao zbroj svih pojedinačnih priključnih snaga,
 - b) popis svih pojedinačnih priključaka i obračunskih mjernih mjesta budućih krajnjih kupaca u posebnoj zoni s priključnom snagom,

- c) ukoliko se radi o proizvodnom objektu, broj i snagu agregata.
- (6) Na temelju ugovora o uređenju međusobnih odnosa, prethodne elektroenergetske suglasnosti i građevinske dozvole za elektroenergetske objekte iz ugovorenog obima izgradnje elektroenergetskih objekata i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, uključujući mrežu u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, distributer i nositelj investicije u posebnoj zoni zaključuju ugovor o financiranju izgradnje tih objekata.
- (7) Na temelju ugovora o uređenju međusobnih odnosa, ugovora o financiranju i prethodne elektroenergetske suglasnosti distributer izdaje svakom pojedinačnom krajnjem kupcu/proizvođaču u posebnoj zoni elektroenergetsku suglasnost.
- (8) Na temelju elektroenergetske suglasnosti distributer sa svakim pojedinačnim krajnjim kupcem/proizvođačem u posebnoj zoni zaključuje ugovor o priključenju.

Članak 27.

(Obveznost primjene uvjeta iz suglasnosti)

- (1) Uvjeti koje distributer propiše u elektroenergetskoj suglasnosti su obvezni za krajnjeg kupca/proizvođača koji se priključuje na distribucijsku mrežu, ali se isti ne smiju mijenjati bez promjene u elektroenergetskoj suglasnosti.
- (2) Distributer je dužan priključiti na mrežu objekte svakog krajnjeg kupca/proizvođača, koji je dobio elektroenergetsku suglasnost i ispunio uvjete iz elektroenergetske suglasnosti i zaključio ugovor o priključenju.
- (3) Izdana elektroenergetska suglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definiranu u istoj, te nije prenosiva na drugu lokaciju.

Članak 28.

(Rok važenja elektroenergetske suglasnosti)

- (1) Prethodna elektroenergetska suglasnost izdaje se na razdoblje od jedne godine. U slučaju da gradnja objekta traje duže, prethodna elektroenergetska suglasnost se može produžiti za još jednu godinu.
- (2) Izdana prethodna elektroenergetska suglasnost prestaje važiti ukoliko podnositelj zahtjeva u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njeno produženje ili nije zatražio elektroenergetsku suglasnost.
- (3) Izdana elektroenergetska suglasnost prestaje važiti ukoliko podnositelj zahtjeva ne zatraži i ne ugovori priključenje svog objekta na elektroenergetsku mrežu u roku od jedne godine od dana izdavanja suglasnosti.
- (4) Rok važenja izdane elektroenergetske suglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen, osim u slučaju da je priključak krajnjeg kupca ili proizvođača isključen s mreže duže od tri godine.
- (5) Elektroenergetska suglasnost prestaje važiti nadnevkom prestanka ugovora o korištenju distribucijske mreže.
- (6) Iznimno od stavka (5) ovog članka, u slučaju promjene vlasništva na novog vlasnika se prenosi elektroenergetska suglasnost s neizmijenjenim tehničkim uvjetima. Novi vlasnik ne plaća troškove priključka niti jednokratne naknade za priključenje, osim troškova obrade zahtjeva.

Članak 29.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti i elektroenergetske suglasnosti.
- (2) Obrasci iz stavka (1) ovog članka moraju biti dostupni javnosti na web stranici distributera i ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.
- (3) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce prethodne elektroenergetske suglasnosti i elektroenergetske suglasnosti.

POGLAVLJE II. UGOVORI

Članak 30.

(Vrste ugovora)

Odnosi između distributera, opskrbljivača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije uređuju se sljedećim ugovorima:

- a) ugovor o priključenju/povećanju priključne snage,
- b) ugovor o korištenju distribucijske mreže,
- c) ugovor o opskrbi električnom energijom.

Članak 31.

(Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage)

- (1) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage zaključuju:
 - a) distributer s krajnjim kupcem,
 - b) proizvođač (u ovisnosti o snazi i naponskoj razini priključka) s distributerom.
- (2) Ugovor o priključenju distributer sklapa s krajnjim kupcem/proizvođačem koji posjeduje elektroenergetsku suglasnost.
- (3) Ugovor o povećanju priključne snage sklapa distributer s postojećim krajnjim kupcem koji posjeduje elektroenergetsku suglasnost za povećanje priključne snage.
- (4) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) broj elektroenergetske suglasnosti i nadnevak izdavanja,
 - d) snagu priključenja i naponsku razinu priključka,
 - e) obvezu krajnjeg kupca da u slučaju povećanja priključne snage iznad ugovorene zatraži izmjenu elektroenergetske suglasnosti i ugovora o priključenju,
 - f) broj građevinske dozvole za objekt za koji se traži priključenje,
 - g) iznos jednokratne naknade za priključenje na mrežu s rokom i dinamikom uplate,
 - h) rok izvedbe radova koji su predmet ugovora,
 - i) način i nositelje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa,
 - j) mogućnost ugovaranja veće sigurnosti u napajanju od standardne sigurnosti,
 - k) odgovornost za štetu i za slučaj neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - l) rok važenja ugovora,

- m) obveza ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta, i drugih pravila i propise FERK-a,
- n) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
- o) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
- p) način rješavanja sporova,
- q) ostale odredbe.

Članak 32.

(Ugovori o korištenju distribucijske mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distribucijske mreže zaključuju:
 - a) opskrbljivač s distributerom,
 - b) krajnji kupac s distributerom,
 - c) proizvođač s distributerom.
- (2) Ugovor iz stavka (1) ovoga članka, uz ostalo, sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) adresu i način dostave računa,
 - d) broj elektroenergetske suglasnosti, ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o opskrbi električnom energijom i nadnevke izdavanja,
 - e) podatke o instaliranoj/vršnoj snazi i ostalim energetske veličinama,
 - f) odredbe kvalitete električne energije,
 - g) slučajeve u kojima se može promijeniti ugovorena razina kvalitete isporuke električne energije,
 - h) razinu dozvoljenog povratnog utjecaja na mrežu,
 - i) uvjete i način upravljanja elektroenergetskim postrojenjima korisnika mreže od operatora distribucije,
 - j) uvjete pristupa obračunskom mjernom mjestu i priključku, te način kontrole i mjerenja, i uvjete i način očitavanja mjernih uređaja,
 - k) odredbu kako se naknada za korištenje distribucijske mreže plaća sukladno važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sustava,
 - l) uvjete obveze štednje ili ograničenja isporuke ugovorene električne energije i snage,
 - m) način izvještavanja i razmjene podataka,
 - n) odredbe o naknadi štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - o) ostale međusobne obveze,
 - p) obvezu ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta i drugih pravila i propisa FERK-a,
 - q) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - r) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - s) način razrješavanja sporova,
 - t) ostale odredbe.
- (3) Nekvalificirani (tarifni) kupac iz kategorije kućanstava može regulirati korištenje distribucijske mreže na temelju ugovora o opskrbi, u kojem slučaju je opskrbljivač dužan ugovorom s distributerom regulirati korištenje distribucijske mreže za kućanstva s kojima je zaključio ugovor o opskrbi.

Članak 33.

(Ugovor o opskrbi električnom energijom)

- (1) Ugovor o opskrbi električnom energijom zaključuju:
 - a) opskrbljivač prvog reda s nekvalificiranim (tarifnim) kupcem,
 - b) opskrbljivač drugog reda s kvalificiranim kupcem.
- (2) Ugovor o opskrbi električnom energijom uz ostalo sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) snagu i količinu električne energije,
 - d) broj i nadnevak zaključenih ugovora o priključenju/povećanju vršne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
 - e) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - f) elemente i uvjete za opskrbu,
 - g) naponsku razinu i vrstu priključka,
 - h) kategoriju i grupu potrošnje,
 - i) način obračuna i dostave računa, adresu dostave računa, te odredbe o plaćanju računa i kamatama,
 - j) prava i obveze ugovornih strana, osobito u svezi s promjenom adrese, odnosno prijavom i odjavom mjernog mjesta, razlogom i rokom obustave isporuke električne energije, prigovorom na račun za električnu energiju i ispravkom obračuna,
 - k) obvezu ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta i drugih pravila i propisa FERK-a,
 - l) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - m) slučajeve i uvjete kojima se može ograničiti isporuka ugovorene snage i energije,
 - n) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - o) odgovornosti za pričinjenu štetu i druge odgovornosti za neispunjavanje ugovora, kao i visina naknade štete, odnosno penala,
 - p) slučajeve u kojima se penali ne plaćaju, odnosno šteta ne nadoknađuje,
 - q) način razrješavanja sporova,
 - r) ostale odredbe.
- (3) Ako objekt krajnjeg kupca ima više priključaka izvedenih iz većeg broja elektroenergetskih objekata, svaki se smatra posebnim mjestom isporuke i za svaki takav priključak može se potpisati poseban ugovor o opskrbi ili jednim ugovorom objediniti sva mjesta isporuke.
- (4) Kada nekvalificirani (tarifni) kupac ima s opskrbljivačem nekvalificiranih (tarifnih) kupaca zaključeno više ugovora o opskrbi, pravo na zaključenje novog ugovora za opskrbu ostvaruje tek nakon podmirenja ukupnih dospjelih novčanih obveza za isporučenu električnu energiju na svim drugim obračunskim mjernim mjestima, na temelju ranije zaključenih ugovora.

Članak 34.

(Rok za zaključenje ugovora o opskrbi električnom energijom)

- (1) Ugovori o opskrbi električnom energijom za krajnje kupce iz kategorije kućanstava i ostale potrošnje na niskom naponu, kao i javna rasvjeta, kod kojih se ne vrši godišnje

ugovaranje količine električne energije zaključuju se nakon zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže, na neodređeno vrijeme.

- (2) Ostali nekvalificirani (tarifni) kupci, ugovor iz članka 33. ovih Općih uvjeta, dužni su zaključiti najkasnije do 30. studenoga tekuće godine za iduće ugovoreno razdoblje, odnosno mjesec dana prije isteka valjanosti prethodnog ugovora o opskrbi električnom energijom.

Članak 35.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipski ugovor o priključenju/povećanju vršne snage i ugovor o korištenju distribucijske mreže.
- (2) Opskrbljivač je dužan izraditi tipske ugovore o opskrbi električnom energijom.
- (3) Tipske obrasce iz stavaka (1) i (2) ovog članka distributer i opskrbljivač dužni su dostaviti FERK-u.
- (4) Obrasci iz stavaka (1) i (2) ovog članka moraju biti dostupni javnosti na web stranici i u ovlaštenim uredima za odnose s korisnicima/kupcima distributera i opskrbljivača.

Članak 36.

(Priključenje krajnjeg kupca)

- (1) Po završetku radova unutar svog objekta i osiguranja atesta o ispravnosti vlastitih elektroinstalacija, krajnji kupac koji je zaključio ugovore o priključenju/povećanju priključne snage, opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže podnosi nadležnom distributeru zahtjev za priključenje objekta na distribucijsku mrežu.
- (2) Uz zahtjev za priključenje na distribucijsku mrežu krajnji kupac dostavlja:
 - a) podatke o objektu: lokacija, vrsta i namjena,
 - b) broj i nadnevak zaključenja ugovora o priključenju na mrežu,
 - c) potvrdu o kvaliteti izvedenosti električnih instalacija kojom se potvrđuje kako su instalacije krajnjeg kupca izvedene sukladno projektnoj dokumentaciji, kao i tehničkim propisima i normama, s izričitom izjavom izvođača kako se isti mogu priključiti na mrežu, kao i propisane ateste, odnosno odobrenje za uporabu za objekte za koje je zakonom propisano izdavanje odobrenja za uporabu,
 - d) potvrdu o ispunjenju financijskih obveza iz ugovora o priključenju,
 - e) ostale tehničke podatke i parametre ukoliko su potrebni na zahtjev distributera,
 - f) zahtijevano vrijeme priključenja,
 - g) broj i nadnevak zaključenja ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom, koji su uvjet za priključenje na mrežu i početak isporuke električne energije krajnjem kupcu.
- (3) Distributer je dužan izvršiti priključenje krajnjeg kupca koji je izmirio svoje obveze iz ugovora o priključenju i koji je podnio sve potrebne podatke uz zahtjev za priključenje, u roku od 10 dana od dana završetka izgradnje priključka.
- (4) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi i krajnji kupac koji je na temelju kupovine ili zamjene nekretnine stekao pravo vlasništva.
- (5) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi krajnji kupac koji je na temelju elektroenergetske suglasnosti ostvario pravo na privremeni priključak.

- (6) Priključenje krajnjeg kupca preko izgrađenog priključka i obračunskog mjernog mjesta na distribucijsku mrežu mogu izvršiti samo ovlašteni radnici distribucije.
- (7) Priključenje se vrši sukladno Pravilniku o mjernom mjestu iz članka 45. ovih Općih uvjeta, o čemu se radi zapisnik koji potpisuju distributer i krajnji kupac.

Članak 37.

(Prestanak ugovora)

Ugovori iz članaka 31, 32. i 33. ovih Općih uvjeta mogu prestati iz sljedećih razloga:

- a) na pisani zahtjev za raskid ugovora od opskrbljivača, krajnjeg kupca, odnosno proizvođača pod uvjetom izmirenja svih neizmirenih obveza prema distributeru, odnosno opskrbljivaču do raskida ugovora,
- b) na pisani zahtjev za raskid ugovora od distributera, odnosno opskrbljivača u slučaju ako krajnji kupac ne otkloni razloge zbog kojih mu je obustavljena ili naložena obustava opskrbe električnom energijom u roku od 90 dana od dana obustave, ili dana kada je pokušano izvršenje obustave,
- c) smrti krajnjeg kupca, prestanka pravne osobe u svojstvu kupca i nastupa drugih okolnosti za prestanak ugovora prema odredbama zakona i ovih Općih uvjeta.

Članak 38.

(Posebni ugovori o međusobnim odnosima elektroprivrednih subjekata)

- (1) Odnosi između distributera, proizvođača, opskrbljivača, i drugih subjekata (Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, operatora tržišta, NOS-a BiH i drugih) na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovori iz stavka (1) ovog članka uz ostalo sadrže:
 - a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informiranja,
 - c) način informatičkog povezivanja i razmjene podataka,
 - d) prava i obveze ugovornih strana,
 - e) postupke na mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) mogućnost ugovaranja arbitraže FERK-a,
 - h) ostale međusobne odnose.

Članak 39.

(Zajednička potrošnja)

- (1) Više krajnjih kupaca koji ostvaruju zajedničku potrošnju zaključuju ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže preko svojih predstavnika, a na temelju odluke krajnjih kupaca.
- (2) Iznos za utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje obračunava se i iskazuje kao zasebna stavka na računu za električnu energiju obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca koji koristi električnu energiju zajedničke potrošnje, a za isto obračunsko razdoblje.
- (3) Svojim ugovorom o opskrbi krajnji kupci preuzimaju i obvezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje. Potraživanja za zajedničku potrošnju imaju isti status i tretman

kao i potraživanja za električnu energiju preuzetu na mjernom mjestu krajnjeg kupca, koji je i krajnji korisnik zajedničke potrošnje, pa se plaćanje ne može razdvajati.

Članak 40.
(Raskid ugovora)

- (1) Ukoliko kupac ima namjeru prestati koristiti električnu energiju na postojećoj adresi, dužan je pokrenuti postupak raskida zaključenih ugovora, te izmiriti sve dotadašnje obveze po zaključenim ugovorima.
- (2) U članku 37. ovih Općih uvjeta opisane su procedure koje provode kupac, distributer i opskrbljivač u slučaju raskida ugovora.
- (3) Kupac ima pravo privremeno odjaviti potrošnju električne energije. Privremena odjava kupca ne može trajati duže od 36 mjeseci.

Članak 41.
(Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)

- (1) Kod promjene vlasništva objekta kupca, raniji vlasnik - kupac je dužan u roku od 30 dana od promjene vlasništva podnijeti zahtjev za raskid ugovora o korištenju mreže, kao i ugovora o opskrbi električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, a novi vlasnik tog objekta je dužan u istom roku podnijeti zahtjev za sklapanje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.
- (2) Na temelju zaprimljenog zahtjeva kupca iz stavka (1) ovog članka, distributer je dužan u daljnjem roku od pet dana od dana prijema zahtjeva pregledati mjerno mjesto, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti opskrbljivaču.
- (3) Na temelju očitavanja brojila iz stavka (2) ovog članka, opskrbljivač i distributer dužni su izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja mreže, kada obračun predstavlja osnovu razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa s opskrbljivačem i distributerom.
- (4) Distributer nakon očitavanja odjavljuje registraciju kupca koji je bio raniji vlasnik - kupac i od toga dana mu se ne mogu obračunavati obveze na tom mjernom mjestu.
- (5) Ukoliko se s novim vlasnikom objekta iz stavka (1) ovog članka ne zaključi ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže, s danom očitavanja stanja brojila iz stavka (3) ovog članka, distributer će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (6) Ukoliko raniji vlasnik - kupac iz stavka (1) ovog članka nije u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva podnio zahtjev za raskid ugovora, za razgraničenje obveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta u slučaju da je ovo razgraničenje sadržano u istom. U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta ne sadrži odredbe o razgraničenju opskrbljivač i distributer će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, zaključiti ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže, odnosno ugovor o opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže, s danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika, osnova razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa s opskrbljivačem i distributerom.
- (7) Nasljednik, odnosno pravni slijednik je dužan zaključiti novi ugovor s opskrbljivačem i distributerom i regulirati obveze nastale prije nasljeđivanja, a najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog slijednika.

- (8) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavku (7) ovog članka, ili ako nasljednik/pravni slijednik ne prihvati obveze prethodnika, opskrbljivač može zahtijevati od distributera isključenje nasljednika/pravnog slijednika s distribucijske mreže i pokreće postupak za naplatu potraživanja po osnovi isporučene električne energije prethodniku.

Članak 42.
(Ustupanje ugovora)

- (1) Krajnji kupac može zatražiti da se njegov ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže na određeno vrijeme ustupi drugom krajnjem kupcu, a distributer/opskrbljivač može na takav ugovor dati pristanak i provesti ga pod uvjetima:
- a) podmirenja svih novčanih obveza nastalih do dana privremenog ustupanja ugovora,
 - b) davanju ovjerene izjave ustupatelja ugovora i primatelja ugovora o solidarnom podmirenju budućih novčanih obveza.
- (2) Bilo koja promjena ugovora o opskrbi električnom energijom i ugovora o korištenju distribucijske mreže iz stavka (1) ovog članka moguća je isključivo uz izričitu dozvolu ustupatelja ugovora i distributera i opskrbljivača krajnjeg kupca.
- (3) Ustupatelj ugovora i primatelj ugovora mogu u svako vrijeme u pisanom obliku raskinuti ustupanje ugovora, o čemu su dužni u roku 3 dana od dana raskida ugovora i podmirenja svih novčanih obveza obavijestiti distributera i opskrbljivača krajnjih kupaca u pisanom obliku.

POGLAVLJE III. PRIKLJUČAK KRAJNJEG KUPCA/PROIZVOĐAČA

Članak 43.
(Priključak)

- (1) Priključak počinje u priključnoj točki na distribucijskoj mreži, koju jednoznačno određuje distributer u uvjetima elektroenergetske suglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uvjetuju početna točka priključka može biti i srednjenaponska ćelija u TS 110/x kV (nakon usuglašavanja distributera i Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka).
- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod krajnjeg kupca/proizvođača, uključujući i mjerni slog.
- (3) Kao element priključka kod krajnjih kupaca kod kojih se ne mjeri i ne obračunava snaga, ugrađuje se ograničavač (limitator) snage koja je krajnjem kupcu odobrena elektroenergetskom suglasnošću.

Članak 44.
(Pravilnik o priključcima)

- (1) Priključenje objekata novih krajnjih kupaca/proizvođača, kao i rekonstrukcija postojećih priključaka, vrši se prema uvjetima i tehničkim rješenjima definiranim u Pravilniku o priključcima, kojeg je distributer dužan izraditi u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta, i dostaviti FERK-u na odobrenje.
- (2) Pravilnik o priključcima sadrži Metodologiju za utvrđivanje naknada za priključenje objekta krajnjih kupca/proizvođača na distribucijsku mrežu.
- (3) Metodologija iz stavka (2) ovog članka zasniva se na osnovnim principima koji su dani u prilogu 1 ovih Općih uvjeta.

- (4) Pravilnik o priključcima, uz ostalo, sadrži opće smjernice za projektiranje, izgradnju i nadzor nad izvedbom priključka u ovisnosti o:
- naponskoj razini priključka,
 - kategoriji potrošnje, zahtijevane razine sigurnosti napajanja,
 - namjeni i zahtijevanoj vršnoj snazi,
 - tipskim presjecima vodiča i materijalima za izvedbu priključaka,
 - vrsti, mjestu postavljanja i nazivnoj struji osigurača i/ili limitatora,
 - usvojenoj vrsti i tipovima zaštita,
 - vrsti priključka prema izvedbi (monofazni, trofazni, nadzemni neizolirani vodiči, nadzemni sa SKS kabelom, podzemni kabelski i sl.),
 - vrsti priključaka prema karakteru priključenih objekata (individualno stambeno kućanstvo, stambena zgrada s više stanova, stambeno-poslovni objekt, objekt malog gospodarstva, industrijski objekti, elektrane priključene na distribucijsku mrežu),
 - načinu mjerenja električne energije kako je definirano Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (5) Pravilnik o priključcima treba uz ostalo sadržavati opću specifikaciju radova i materijala za izradu priključka, iz koje će se raditi pojedinačne specifikacije za svaki konkretan priključak.
- (6) Pravilnik o priključcima i Metodologija za utvrđivanje naknada za priključenje objekata na distribucijsku mrežu trebaju biti dostupni na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.

Članak 45.

(Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca)

- (1) U roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta distributeri su dužni izraditi Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (2) Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca distributer električne energije, uz ostalo, utvrđuje:
- mjesto postavljanja priključno-mjernog ormarića kod krajnjeg kupca,
 - dimenzije, materijal i stupanj zaštite,
 - pripadajuću opremu u ormariću,
 - usvojene tipove i klase točnosti mjernih uređaja, u ovisnosti o naponskoj razini, vršnoj snazi, kategoriji i grupi potrošnje,
 - usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - komunikacijske uređaje.
- (3) Pravilnik o mjernom mjestu treba biti dostupan na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.

Članak 46.

(Cjenici)

- (1) Sukladno metodologiji definiranoj člankom 44. stavak (2) i stavak (3) ovih Općih uvjeta distributer utvrđuje Cjenik s jediničnim iznosima naknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača na distribucijsku mrežu, koji treba biti dostupan krajnjim kupcima/proizvođačima na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.
- (2) Distributer utvrđuje Cjenik usluga (izdavanje elektroenergetskih suglasnosti, isključenje i ponovno uključenje na zahtjev krajnjeg kupca, pregled ispravnosti priključka i mjernog mjesta

na zahtjev krajnjeg kupca, mjerenje i izvještavanje o kvaliteti napona na zahtjev korisnika mreže, utvrđivanje i obračunavanje neovlaštene potrošnje električne energije i sl.) i objavljuje na svojoj web stranici. Cjenik treba biti dostupan svim krajnjim kupcima/proizvođačima u svim ovlaštenim uredima za odnose s korisnicima i dostavljen FERK-u na uvid.

Članak 47.

(Uvjeti i način priključenja)

- (1) Nadležni distributer je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom naponu u područjima za koja postoje prostorni, urbanistički i regulacijski planovi i dužan je izgraditi priključak potreban za priključenje krajnjeg kupca, ukoliko je isti ispunio uvjete iz elektroenergetske suglasnosti i ugovora o priključenju i uplatio iznos jednokratne naknade za priključenje.
- (2) Nositelj investicije posebne zone dužan je zaključiti ugovore s distributerom sukladno članku 26. ovih Općih uvjeta.

Članak 48.

(Troškovi izgradnje priključka)

Troškovima izgradnje priključka smatraju se:

- a) troškovi projektiranja,
- b) troškovi nabave opreme propisane Pravilnikom o priključcima i drugim tehničkim pravilima (specifikacija opreme) za odgovarajuću naponsku razinu, tip priključka, instaliranu snagu i vrstu mjernih uređaja,
- c) troškovi materijala,
- d) troškovi prijevoza,
- e) troškovi izvedbe priključka,
- f) troškovi nadzora nad izvedbom,
- g) troškovi tehničkog prijema priključka,
- h) kontrola i plombiranje mjernog mjesta i stavljanje pod napon.

Članak 49.

(Izgradnja priključka krajnjeg kupca)

- (1) Distributer je dužan izvesti priključak i priključiti objekt krajnjeg kupca u roku ne dužem od 30 dana od dana ispunjenja obveza iz ugovora o priključenju ukoliko se radi o priključku na niskom naponu.
- (2) Ako priključenje objekta krajnjeg kupca zahtijeva izgradnju složenijih distribucijskih mreža ili mreža naponske razine 10 kV, 20 kV i 35 kV, rok za završetak priključka se utvrđuje ugovorom.
- (3) Prilikom projektiranja i izgradnje priključka distributer je dužan voditi računa o lokaciji mjernog mjesta na način da mu se osigura neometan pristup istom.

Članak 50.

(Troškovi nastali promjenama na postojećem priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač, koji zahtijeva promjene na priključku i obračunskom mjernom mjestu i pri tome ne povećava priključnu snagu, snosi troškove izvedbe promjena:

- a) razdvajanja instalacija, s uspostavom većeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - b) spajanja instalacija, s uspostavom manjeg broja obračunskih mjernih mjesta
 - c) bilo kojeg drugog zahtjeva (premještaj, prepravka s nadzemnog na podzemni priključak i sl.).
- (2) Ako je promjena na priključku potrebna zbog radova na rekonstrukciji mreže, troškove promjena na priključku snosi vlasnik mreže.

Članak 51.

(Privremeni priključak)

- (1) Priključak na niskom naponu namijenjen privremenom ili povremenom korištenju (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i sl.) izvodi se u pravilu kao trajni priključak, a troškove izgradnje priključka dužan je platiti podnositelj zahtjeva (općina, grad, sportsko društvo, druge pravne ili fizičke osobe i dr.).
- (2) Ukoliko privremeni priključak nije izveden kao trajni priključak, troškove izgradnje priključka plaća podnositelj zahtjeva (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i sl.). Takav priključak može se koristiti najdulje šest mjeseci od dana priključenja.

Članak 52.

(Priključak gradilišta)

- (1) Za priključak gradilišta na niskom naponu koji se, u pravilu, izvodi kao dio stalnog priključka, krajnji kupac uz jednokratnu naknadu za priključenje plaća i sve druge troškove koji se odnose na priključak gradilišta.
- (2) Ukoliko se priključak gradilišta ne izvodi kao dio stalnog priključka, podnositelj zahtjeva za priključenje gradilišta, koji je ujedno i vlasnik gradilišnog priključka, plaća stvarne troškove za osiguranje priključenja.
- (3) Vlasnik gradilišnog priključka iz stavka (2) ovoga članka dužan je ukloniti gradilišni priključak o svome trošku, najkasnije u roku od sedam dana nakon dana odjave gradilišnog priključka.
- (4) Priključak gradilišta je privremen.

Članak 53.

(Privremeno priključenje za potrebe ispitivanja ili probnog rada)

- (1) Distributer je dužan omogućiti privremeno priključenje objekta na mrežu za potrebe ispitivanja ili probnog rada, a na temelju zahtjeva i pisane izjave izvođača radova o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog priključenja.
- (2) Privremeno priključenje iz stavka (1) ovoga članka ne može trajati duže od 15 dana, a provodi se na temelju zaključenog ugovora o opskrbi kojim se uređuje opskrba električnom energijom za vrijeme privremenog priključenja.

Članak 54.

(Održavanje priključka)

- (1) Održavanje priključka i mjernih uređaja vrši distributer. Troškove održavanja snosi vlasnik priključka, odnosno vlasnik mjernih uređaja.
- (2) Ukoliko postojeći krajnji kupac zadrži priključak i/ili mjerne uređaje u svom vlasništvu, dužan je snositi troškove održavanja sukladno članku 95. stavak (4) ovih Općih uvjeta.

DIO - TREĆI

**POGLAVLJE I. NAČIN MJERENJA, OČITAVANJA, OBRAČUNA I NAPLATE
ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Članak 55.

(Mjerenje električne energije)

- (1) Isporučena i preuzeta električna energija i snaga, mjere se odgovarajućim mjernim slogom koji mogu činiti:
 - a) strujni i naponski mjerni transformatori,
 - b) brojila aktivne i jalove energije, sumarno brojilo, vremenski registrator snage,
 - c) uklopni sat ili neki drugi uređaj za upravljanje tarifom,
 - d) uređaji za daljinsko očitavanje,
 - e) ograničavač opterećenja (limitator),
 - f) osigurači,
 - g) spojni vodovi.
- (2) Mjerni uređaji iz stavka (1) ovog članka točke b), c), d) i e) moraju biti propisno baždareni i žigosani.
- (3) Mjerni uređaji iz stavka (1) ovog članka, točke a), b), c) i d), kao i sklopovi za isključenje i uključenje mjernih ćelija moraju biti plombirani.
- (4) Sastav mjernog sloga za krajnje kupce ovisi o naponskoj razini priključenja, snage, kategorije i grupe potrošnje.
- (5) Sastav mjernog sloga za proizvođače ovisi o snazi i naponskoj razini priključenja.

Članak 56.

(Ugradnja mjernih uređaja)

- (1) Krajnji kupac obvezan je dozvoliti ugradnju mjernih uređaja na njegovom objektu ili posjedu, po mogućnosti uz granicu s javnom površinom.
- (2) Ugradnju mjernih uređaja kod novoizgrađenih objekata vrši distributer.

Članak 57.

(Tehnički uvjeti za obračunsko mjerno mjesto)

- (1) Neovisno o kategoriji i grupi potrošnje, krajnjim kupcima kojima se izdaje elektroenergetska suglasnost na vršnu snagu veću od 23 kW, distributer ugrađuje mjerne uređaje koji mjere potrošnju električne energije i snage.
- (2) Ako se kod postojećih krajnjih kupaca utvrdi vršno opterećenje veće od 23 kW, distributer mu izdaje novu elektroenergetsku suglasnost i distributer se obvezuje ugraditi mjerne uređaje prema stavku (1) ovog članka u roku od šest mjeseci od dana utvrđivanja činjenica.
- (3) Distributer je obavezan u propisanim vremenskim razdobljima baždari mjerne uređaje, u ovisnosti od klasi točnosti i karakteristikama te obimu potrošnje električne energije.

Članak 58.

(Ispitivanje mjernih uređaja)

- (1) Distributer je dužan redovito vršiti ispitivanje točnosti mjernih uređaja i dužan je osigurati da svi uređaji budu baždareni prije isteka roka baždarenja. Distributer dostavlja FERK-u svoj plan baždarenja brojila u rokovima propisanim uvjetima dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije. Plan baždarenja osigurava dovoljno informacija kao jamstvo da mjerni uređaji za mjerenje električne energije zadovoljavaju minimum standarda točnosti.
- (2) Troškove baždarenja mjernih uređaja snosi vlasnik istih.
- (3) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač i opskrbljivač zatraži izvanredno ili dodatno ispitivanje, distributer će isto uraditi ne kasnije od trideset dana nakon zahtjeva i izvršit će potrebna ispitivanja kako bi utvrdio točnost mjernih uređaja. Ukoliko se izvanrednim ili dodatnim ispitivanjem utvrdi kako su mjerni uređaji ispravni i u propisanoj klasi točnosti troškove ispitivanja plaća krajnji kupac/proizvođač. Krajnji kupac/proizvođač ima pravo nazočiti pregledu mjernog sloga.

Članak 59.

(Kontrola mjernih uređaja)

- (1) Održavanje, kontrolu, zamjenu i premještanje mjernih uređaja može vršiti samo distributer. Troškove održavanja, popravke i zamjene mjernih uređaja snose vlasnici mjernih uređaja.
- (2) Krajnji kupac, proizvođač ili opskrbljivač može zatražiti kontrolni pregled mjerne opreme ukoliko postoji sumnja da električnu energiju, odnosno snagu, ne registriraju pravilno.
- (3) Ako se kontrolnim pregledom utvrdi kako je mjerni uređaj imao veća odstupanja nego što je to prema važećim propisima dozvoljeno, distributer električne energije snosi troškove pregleda ili zamjene, u protivnom troškove kontrolnog pregleda snosi podnositelj zahtjeva.
- (4) Kada distributer električne energije sam ili po prijavi krajnjeg kupca, proizvođača ili opskrbljivača, osim u slučaju neovlaštene potrošnje, utvrdi kako uređaj za upravljanje tarifama nepravilno radi ili kako neko vrijeme nije obavljao svoju funkciju, ukupno registrirana električna energija za to obračunsko razdoblje rasporedit će se u istom omjeru ostvarenih vrijednosti, za razdoblje do kada je utvrđena neispravnost, kao u istom obračunskom razdoblju prethodne godine u kojemu je registracija bila ispravna, a ako to

nije moguće tada prema sljedećem obračunskom razdoblju, ali najduže u zakonskom roku zastare.

- (5) U slučaju iz stavka (3) ovog članka izvršit će se ispravka obračunskih veličina od nazivnog iznosa razreda točnosti do ustanovljenog odstupanja, a ispravka obračuna izvršit će se za razdoblje od posljednje kontrole mjernih uređaja, ali najduže u zakonskom roku zastare.
- (6) Krajnji kupac/proizvođač odgovoran je za nestanak i oštećenje mjernih uređaja postavljenih u njegovim objektima, kao i za nastale posljedice. Krajnji kupac/proizvođač dužan je obavijestiti distributera o nestanku ili oštećenju bilo kojeg dijela mjernog sloga, oštećenju plombi, kao i eventualnom oštećenju mjernog ormarića, odmah po otkrivanju takvih okolnosti.

Članak 60.

(Neispravnost mjerne opreme)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač dužan je, po saznanju, bez odlaganja o neispravnosti mjernih uređaja obavijestiti distributera električne energije.
- (2) Distributer električne energije dužan je izvršiti provjeru ispravnosti u roku od 72 sata od zaprimljene obavijesti, a iste otkloniti u najkraćem mogućem roku.
- (3) Distributer električne energije dužan je u roku od 48 sati po izvršenim izmjenama, u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača o svim izmjenama mjerne opreme koje utječu na obračun potrošene električne energije.
- (4) Distributer električne energije dužan je o svim uočenim nepravilnostima na mjernom mjestu, koje utječu na obračun potrošene električne energije krajnjeg kupca, u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača u roku od 48 sati. Opskrbljivač je dužan izvršiti ispravku obračuna potrošene električne energije i o istome obavijestiti krajnjeg kupca.
- (5) Distributer električne energije dužan je u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača o svim promjenama na mjernoj opremi prouzročenim događajima iz članka 59. stavka (6) ovih Općih uvjeta u roku od 48 sati od uspostave ispravnog stanja.
- (6) Kada se utvrdi kako je registriranje električne energije bilo nepravilno, procjena neregistrirane električne energije i snage će se izvršiti sukladno članku 71. ovih Općih uvjeta.

Članak 61.

(Pristup priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač dužan je omogućiti ovlaštenim osobama distributera neometan pristup priključku, mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu distributera koji se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, testiranja, kontrole, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, održavanja i popravke mjernih uređaja, priključaka i pripadajuće opreme, kao i radi obustave isporuke električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu priključka, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sukladno zakonu, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć ili ugraditi pretplatničko brojilo. Troškove izmještanja, odnosno ugradnje pretplatničkog brojlila u ovom slučaju snosi krajnji kupac.

- (3) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stječe pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja novčanih obveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.

Članak 62.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja kupca/proizvođača organizira i vrši distributer električne energije.
- (2) Distributer je dužan vršiti ispravno i redovito očitavanje mjernih uređaja.
- (3) Mjerni uređaji krajnjih kupaca/proizvođača električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a sukladno vremenskom razdoblju definiranom u ugovoru o opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže.
- (4) Mjerni uređaji se mogu očitati i u kraćem vremenskom roku u slučaju privremene odjave ili promjene opskrbljivača.
- (5) Prilikom promjene cijene električne energije, distributer obvezno vrši očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupaca/proizvođača.
- (6) Distributer je dužan prilagoditi rokove očitavanja mjernih uređaja na način da se kupcima osigura isporuka električne energije po važećim tarifnim stavovima.
- (7) Mjerne uređaje očitava ovlaštena osoba distributera uz predočenje službene iskaznice, koja je dužna, na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača, omogućiti provjeru identiteta.
- (8) Ako očitavanju ne nazoči predstavnik jedne strane, za obračun se prihvaćaju podatci o očitavanju koje dostavi strana koja je izvršila očitavanje.
- (9) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
 - a) izravno s mjernih uređaja,
 - b) neizravno preko uređaja za daljinsko očitavanje
- (10) Mjerni uređaji elektrana, koje isporučuju električnu energiju u distributivni sustav, moraju se očitavati svakog mjeseca.
- (11) Na zahtjev krajnjeg kupca distributer je dužan istom pružiti bilo koju informaciju vezanu za rezultate očitavanja brojila električne energije u roku od osam dana.
- (12) Ugovorom o opskrbi električnom energijom može se prihvatiti očitavanje koje izvrši krajnji kupac.

Članak 63.

(Obračun električne energije i dostava računa)

- (1) Opskrbljivač je dužan osigurati da je krajnjem kupcu obračun za utrošenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje izvršen sukladno važećim tarifnim stavovima i na temelju očitanih mjernih podataka prikupljenih od distributera, za svako obračunsko razdoblje, sukladno ugovoru o opskrbi.
- (2) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu, i u slučaju da se napajaju iz više elektroenergetskih objekata, moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o opskrbi.
- (3) U slučaju netočnih podataka mjerenja opskrbljivač će zahtijevati od distributera da izvrši ponovno očitavanje mjernih uređaja.
- (4) Računi se dostavljaju krajnjem kupcu na način i adresu navedenu u ugovoru za opskrbu, odnosno sukladno poslovnoj politici obračuna i naplate iz članka 64. stavak (1) ovih Općih uvjeta.

Članak 64.

(Poslovna politika obračuna i naplate)

- (1) Svaki opskrbljivač obavještava krajnje kupce o svojoj poslovnoj politici naplate i obračuna za vrijeme potpisivanja ugovora o opskrbi i iste će objaviti na svojoj web stranici i ovlaštenim uredima opskrbljivača za odnose s kupcima. Poslovna politika obračuna i naplate mora biti pravična i nediskriminirajuća i uključivat će odredbe koje se odnose, ali se ne ograničavaju na:
 - a) obveze krajnjeg kupca da distributera i opskrbljivača obavijesti o određenim informacijama, kao što je ime, adresa, i slične izmjene u svom statusu,
 - b) kamate za kasno plaćanje računa, koje neće prelaziti zakonom odobren postotak,
 - c) plan uplata ili mogućnost obročnog plaćanja,
 - d) načine i rokove dostave računa i opomena za neplaćene račune,
 - e) način i rokove dostave prigovora na račune,
 - f) prihvatljive metode i rokove plaćanja računa, uključujući i mogućnost izravnog plaćanja u ovlaštenim uredima opskrbljivača za odnose s kupcima,
 - g) mogućnost ugovaranja obračuna za neprekidnu potrošnju, kada se zbog nedostupnosti očitavanja mjernih uređaja ne organizira očitavanje u mjesečnim razdobljima.
- (2) U slučajevima kada je krajnji kupac isključen preko mjesec dana, ne naplaćuje se naknada za mjerno mjesto i za snagu.
- (3) Poslovnu politiku obračuna i naplate, iz stavka (1) ovog članka opskrbljivač dostavlja i FERK-u.

Članak 65.

(Plaćanje računa)

- (1) Krajnji kupac je dužan platiti račun za utrošenu električnu energiju.
- (2) Krajnji kupac može djelomično ili u cijelosti, u pisanom obliku, osporiti račun za obračunsko razdoblje za potrošenu električnu energiju sukladno članku 64. stavak (1) točka e), ovih Općih uvjeta.
- (3) Nesporni dio dužan je platiti u roku utvrđenom u članku 64. stavak (1) točka f), ovih Općih uvjeta.
- (4) Opskrbljivač je dužan odgovoriti krajnjem kupcu na prigovor u roku od osam dana od dana prijema prigovora.
- (5) Ako je prigovor iz stavka (2) ovoga članka opravdan, krajnjem kupcu se izdaje novi račun.
- (6) Krajnji kupac koji, nakon provjere ispravnosti obračuna, osporava obračunati iznos u svezi s tarifama po kojima se vrši opskrba, može podnijeti zahtjev za rješenje spora FERK-u u roku od 15 dana od dana zaprimanja odgovora o opskrbljivača po prigovoru.
- (7) Ako krajnji kupac ne zaprimi račun u ugovorenom roku, odnosno sukladno poslovnoj politici obračuna i naplate, dužan je o tome obavijestiti opskrbljivača koji će mu izdati presliku računa, bez posebne naknade.

Članak 66.

(Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Krajnjem kupcu koji ne plati novčanu obvezu obračunskog razdoblja u roku dospijeća, opskrbljivač ima pravo obračunati zakonsku zateznu kamatu koja se iskazuje po izvršenoj uplati na prvom sljedećem računu za električnu energiju.
- (2) Krajnjem kupcu koji ne plati dospjelu novčanu obvezu u roku dospijeća, opskrbljivač će ispostaviti opomenu u pisanom obliku.
- (3) Distributer električne energije može po nalogu opskrbljivača krajnjem kupcu obustaviti isporuku električne energije na obračunskom mjernom mjestu zbog neplaćene dospjele novčane obveze, ako kupac ni nakon isteka roka iz opomene nije platio dospjelu novčanu obvezu.

Članak 67.

(Pretplatničko brojilo)

- (1) Ukoliko krajnji kupac ne plati tri dospjela računa u proteklih šest mjeseci, opskrbljivač može daljnju opskrbu krajnjeg kupca električnom energijom uvjetovati ugradnjom pretplatničkog brojila.
- (2) U slučaju da krajnji kupac ne plati dospjele račune i ne prihvati daljnju opskrbu električnom energijom prema uvjetima iz stavka (1) ovoga članka, opskrbljivač može obustaviti daljnju isporuku električne energije.
- (3) Distributer može na zahtjev krajnjeg kupca omogućiti zamjenu pretplatničkog brojila.
- (4) Troškove zamjene pretplatničkog brojila snosi krajnji kupac, a ugradnju na obračunsko mjerno mjesto izvodi isključivo distributer.
- (5) Pretplatničko brojilo se može ugraditi i prilikom priključenja kupca, ako je to definirano ugovorom o priključenju.

POGLAVLJE II. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NEREGISTRIRANA POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U SLUČAJU UTVRĐIVANJA NEOVLAŠTENE I NEREGISTRIRANE POTROŠNJE

Članak 68.

(Neovlaštena potrošnja)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se:
 - a) priključivanje objekta na distribucijsku mrežu bez elektroenergetske suglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom,
 - b) trošenje električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih,
 - c) utjecanje na rad mjernih uređaja, uklanjanje mjernih uređaja, skidanje ili oštećenje plombi,
 - d) samovoljno priključenje nakon isključenja,
 - e) premoštavanje brojila ili samovoljno premještanje priključka s mjernim uređajima,

- f) djelovanje krajnjeg kupca na uređaj za upravljanje tarifom u cilju korištenja manje tarife,
 - g) trošenje električne energije za kategoriju potrošnje za koju nije dobivena elektroenergetska suglasnost.
- (2) Tko neovlašteno preuzima električnu energiju, kao i vrši prepravke električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojima se onemogućava pravilno registriranje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije, čini kazneno djelo krađe kažnjivo po kaznenom zakonu.
- (3) Tko neovlašteno prepravlja električne uređaje, mjerne uređaje i instalacije koje nisu u nadležnosti korisnika, bez odobrenja elektroprivrednog društva, čini prekršaj kažnjiv po zakonu.
- (4) U slučaju neovlaštene potrošnje distributer je, sukladno zakonu, obvezan pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

Članak 69.

(Utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane potrošnje)

- (1) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane potrošnje vrši se prilikom redovitih i izvanrednih kontrola mjernog mjesta.
- (2) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane potrošnje vrše najmanje dvije kvalificirane osobe koje ovlasti distributer.
- (3) Za utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane potrošnje distributer je dužan razraditi proceduru do početka primjene ovih Općih uvjeta, a koju će dostaviti FERK-u odmah po usvajanju.

Članak 70.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neovlaštene potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije, distributer će koristiti sljedeću metodologiju za utvrđivanje količine neovlašteno potrošene električne energije.
- (2) Za krajnje kupce koji se napajaju preko vlastitih transformatorskih stanica:
- a) ako nije registrirano cjelokupno vršno opterećenje (obračunska snaga), obračunava se instalirana snaga transformatora, pri čemu se izjednačavaju kilovoltamperi (kVA) s kilovatima (kW),
 - b) ako brojila nisu registrirala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se instalirana snaga transformatora množi s mjesečnim radnim satima i to:
 - 1) za jednosmjenski rad 250 h,
 - 2) za dvosmjenski rad 400 h i
 - 3) za trosmjenski rad 500 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (3) Za krajnje kupce koji su priključeni na niskonaponsku mrežu:
- a) ako brojila nisu registrirala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao umnožak nominalne struje osigurača ili limitatora i nazivnog napona,
 - b) za slučajeve priključenja objekata na distribucijsku mrežu kako je opisano u članku 68. stavak (1) točke a), b), c), d) i e) ovih Općih uvjeta, te ako je energija uzimana ispred glavnog osigurača, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije

umnoškom nazivne struje koja odgovara vrsti i presjeku vodiča najmanjeg presjeka priključka, s nazivnim naponom.

c) Obračunska snaga iz točaka a) i b) ovog stavka množi se mjesečnim radnim satima i to:

1) za mjesece više sezone odobrenih tarifnih stavova:

a) za kupce koji koriste električnu energiju za grijanje 360 h,

b) za ostale kupce 200 h, i

2) za ostale mjesece 130 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (4) Ako nije radio uređaj za upravljanje tarifom, članak 68. stavak (1) točka f) ovih Općih uvjeta, zbog neovlaštenog djelovanja krajnjeg kupca, sva potrošnja se obračunava po većim dnevnim tarifnim stavovima (VT).
- (5) Ukoliko krajnji kupac troši električnu energiju za namjene za koje nije dobivena elektroenergetska suglasnost, članak 68. stavak (1) točka g) ovih Općih uvjeta kompletno izmjerena potrošnja električne energije obračunavat će se u kategoriji potrošnje koja je nepovoljnija za krajnjeg kupca.
- (6) Ako se ne može točno utvrditi početak neovlaštene potrošnje, uzet će se da je neovlaštena potrošnja električne energije trajala od dana posljednjeg pregleda onog dijela priključka odnosno mjernog mjesta, na kojem je izvršena radnja kojom se omogućava nedozvoljeno korištenje električne energije.
- (7) Razdoblje za obračun neovlaštene potrošnje ne može biti duže od godinu dana.
- (8) Pod pregledom instalacije iz stavka (6) ovog članka ne podrazumijeva se očitavanje brojila.
- (9) Obračun, fakturiranje i naplatu neovlaštene potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i opskrbljivača krajnjeg kupca.

Članak 71.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neregistrirane potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučajevima kada se utvrdi neregistrirana potrošnja električne energije, kao osnovica za obračun može poslužiti:
 - a) prethodno obračunsko razdoblje ili isto razdoblje prethodne godine, kada je registriranje bilo pravilno,
 - b) ako naprijed navedeno nije moguće, tada se procjena vrši prema sljedećem obračunskom razdoblju, kada registracija bude ispravna i to za razdoblje kada je utvrđena neispravnost, a najduže u zakonskom roku zastare.
- (2) Obračun, fakturiranje i naplatu neregistrirane potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i opskrbljivača krajnjeg kupca.

DIO - ČETVRTI

POGLAVLJE I. UVJETI KAD SE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA ILI OGRANIČITI POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, KAO I OBJEKTI KOJIMA SE NE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA/PREUZIMANJE

Članak 72.

(Iznimke od obveza isporuke)

- (1) Standardna sigurnost isporuke električne energije kupcima isključuje obvezu isporuke električne energije u slučaju kvara u sustavu, više sile, rada na mreži, ili priključenja novih kupaca. Distributer treba obavijestiti opskrbljivača, odnosno krajnje kupce, o razlogu i dužini trajanja prekida u opskrbi, uključujući slanje obavijesti unaprijed, ukoliko je isto moguće.
- (2) Ukoliko, zbog kvara u elektroenergetskom sustavu nastalog zbog više sile nije moguće postići standardni napon elektroenergetske mreže ni nakon primjene svih neophodnih mjera, distributer treba, što je moguće prije, obavijestiti kupce o istom kako bi se spriječile ili umanjile moguće štete.
- (3) U slučajevima kada zbog dotrajalih ili starih mrežnih objekata dođe do učestalih prekida i pada kvalitete i neispunjenja uvjeta iz članaka 10. i 11. ovih Općih uvjeta, distributer može dobiti odobrenje od FERK-a za takvo smanjenje zajedno sa znatnijim odstupanjima od vrijednosti napona i frekvencije koji su propisani ovim Općim uvjetima. U takvim slučajevima distributer mora podnijeti FERK-u plan obnove i rekonstrukcije mreže i raspored za otklanjanje razloga odstupanja od ovih Općih uvjeta.

Članak 73.

(Ograničenje isporuke električne energije)

- (1) Ako je, zbog nepredviđenih okolnosti, proizvodnja ili nabava električne energije smanjena u tolikoj mjeri da to ugrozi normalnu opskrbu kupaca u Federaciji BiH (opća nestašica električne energije, koju proglašava nadležno tijelo), isporuka električne energije se može ograničiti na cijelom području Federacije BiH ili u pojedinim dijelovima.
- (2) Licencirane kompanije jednom godišnje podnose na uvid FERK-u svoje planove za provedbu ograničenja, uključujući i popis prioriteta koji ne podliježu ovim ograničenjima.
- (3) U slučaju iz stavka (1) ovog članka krajnji kupac je dužan pridržavati se zadanih ograničenja i u tom slučaju nema pravo na naknadu štete.

Članak 74.

(Obustava isporuke/preuzimanja električne energije)

- (1) Distributer može obustaviti isporuku električne energije krajnjem kupcu ukoliko dođe do:
 - a) neposredne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili opasnosti od oštećenja imovine,
 - b) kvarova na elektroenergetskim postrojenjima,
 - c) prekida ili ograničenja zbog planiranih isključenja, odnosno ograničenja radi održavanja, remonta, raznih kontrolnih mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima i priključenja novih kupaca, kao i drugih investicijskih radova,

- d) ispunjenje nekog od uvjeta navedenih u članku 76. ovih Općih uvjeta.
- (2) Distributer može obustaviti preuzimanje električne energije od proizvođača, ukoliko dođe do događaja definiranih u stavku (1) ovog članka.
 - (3) Prekide u isporuci električne energije zbog okolnosti iz stavka (2) ovog članka, potrebno je ograničiti na najmanju opravdanu mjeru i opskrbu uspostaviti odmah nakon prestanka razloga za obustavu isporuke.
 - (4) Ako dođe do prekida ili ograničenja isporuke električne energije zbog planiranih radova na objektima, distributer je dužan o tome obavijestiti opskrbljivača u roku utvrđenom posebnim ugovorom. Opskrbljivač je dužan obavijestiti krajnje kupce najmanje 48 sati unaprijed, u dnevnom tisku, preko radija ili drugih sredstava javnog informiranja.
 - (5) Ukoliko dođe do isključenja i ponovnog uključanja kupaca iz razloga koji se može pripisati kupcu, kupac je dužan snositi te troškove. Troškovi isključenja i ponovnog uključanja utvrđuju se Cjenikom iz članka 46. ovih Općih uvjeta.

Članak 75.

(Upoznavanje krajnjih kupaca s planom ograničenja i obustave isporuke)

Distributer i opskrbljivač obavještavaju krajnje kupce o planu ograničenja i obustave isporuke električne energije na svojoj web stranici i u svojim ovlaštenim uredima za odnose s korisnicima/krajnjim kupcima.

Članak 76.

(Uvjeti koji opravdavaju obustavu isporuke/preuzimanja – isključenja krajnjih kupaca/proizvođača)

- (1) Distributer može izvršiti obustavu isporuke/preuzimanja električne energije krajnjem kupcu/proizvođaču ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) Ako krajnji kupac/proizvođač koristi električnu energiju bez suglasnosti ili mimo mjernih uređaja ili ako je samostalno priključio svoje uređaje i/ili električne instalacije na mrežu,
 - b) Ako krajnji kupac/proizvođač onemogućava pravilno mjerenje količine utrošene/predane električne energije,
 - c) ako objekt krajnjeg kupca/proizvođača ne ispunjava propisane tehničke uvjete i ugrožava živote ljudi i imovinu,
 - d) ako to sukladno ugovoru zahtijeva krajnji kupac/proizvođač,
 - e) ako objekti krajnjeg kupca/proizvođača ometaju normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - f) ako krajnji kupac bez odobrenja elektroprivrednog društva preko svoje instalacije, omogući drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije,
 - g) ako krajnji kupac ne izvršava obveze plaćanja za isporučenu električnu energiju u propisanom odnosno ugovorenom roku,
 - h) ako krajnji kupac/proizvođač uskrati ovlaštenim osobama pristup do mjernih uređaja,
 - i) ako krajnji kupac ne poštuje i ne provodi propisane mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije,
 - j) ako krajnji kupac bez suglasnosti promijeni namjenu korištenja električne energije,
 - k) ako krajnji kupac/proizvođač skida i oštećuje plombe,
 - l) ako krajnji kupac ne dozvoljava distributeru ulazak u posjed radi obavljanja radova održavanja i otklanjanja kvarova na elektroenergetskim objektima.

- (2) Distributer, u slučajevima iz stavka (1) ovog članka, točke od e) do l), prethodno u pisanom obliku upozorava krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i postavlja rokove za otklanjanje tih nepravilnosti i nedostataka.
- (3) Distributer, prilikom slanja upozorenja ili obavijesti o isključenju, o istom obavještava i opskrbljivača krajnjeg kupca.
- (4) Distributer ne odgovora za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu/proizvođaču nastala zbog obustave isporuke električne energije prema stavku (1) ovog članka.

Članak 77.

(Obavijest o obustavi isporuke/preuzimanja - isključenju)

- (1) Obavijest o isključenju krajnjeg kupca/proizvođača je dokument u pisanom obliku i uključuje, osobito, sljedeće:
 - a) ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca/proizvođača i adresu mjernog mjesta,
 - b) temelj za obustavu isporuke/preuzimanje električne energije (isključenje),
 - c) rok za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti zbog kojih krajnjem kupcu može biti obustavljena isporuka električne energije, odnosno zbog kojih može biti obustavljeno preuzimanje električne energije i objašnjenje radnji koje krajnji kupac treba poduzeti kako bi izbjegao isključenje,
 - d) adresa i kontakt informacije ovlaštenog ureda gdje krajnji kupac/proizvođač može dobiti više informacija,
 - e) nadnevak zakazanog isključenja,
 - f) uvjete i postupke koje je krajnji kupac/proizvođač dužan ispuniti kako bi mogao zahtijevati ponovno uključenje, uključujući i rokove u svezi s tim,
 - g) iznos naknade za ponovno priključenje,
 - h) mogućnost podnošenja prigovora distributeru ili opskrbljivaču na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) Obavijest o isključenju dostavlja se krajnjem kupcu/proizvođaču bilo poštom ili osobno na adresu krajnjeg kupca/proizvođača koja se nalazi u arhivu distributera/opskrbljivača, a u žurnim slučajevima telefonom, faksom ili elektronskom poštom što ne isključuje obvezu dostavljanja pisane obavijesti.

Članak 78.

(Ograničenja isključenja)

- (1) Obustava isporuke električne energije-isključenja zbog neizvršavanja obveze plaćanja isporučene električne energije u propisanom, odnosno ugovorenom roku neplaćanja može se izvršiti samo između 8.00 i 15.00 sati na nadnevak naveden u obavijesti.
- (2) Rok za isključenje naveden u obavijesti ne može biti kraći od osam dana od dana dostave obavijesti. Nadnevak isključenja naveden u obavijesti ne smije biti petak, vikend, državni praznik ili vjerski blagdan, dan prije praznika/blagdana ili u druge dane kada ovlašteni uredi distributera/opskrbljivača nisu otvoreni za rad s krajnjim kupcima/korisnicima.
- (3) Distributer ne može isključiti stambeni objekt ako krajnji kupac koristi elektromedicinsku opremu neophodnu za održavanje zdravlja, a za čiji rad je neophodno napajanje iz distribucijske mreže što se definira ugovorom o korištenju distribucijske mreže i ugovorom o opskrbi električnom energijom. Postojeći krajnji kupci na koje se odnosi ovaj stavak dužni su dostaviti distributeru odgovarajuće dokaze.

Članak 79.

(Troškovi ponovnog priključenja)

- (1) Kada se otkloni uzrok isključenja, a nakon što krajnji kupac plati sve troškove prouzročene obustavom isporuke električne energije, uključujući i troškove isključenja i ponovnog uključivanja, distributer električne energije dužan je krajnjem kupcu po prijemu zahtjeva, u roku od 24 sata, tijekom svog redovitog radnog vremena, nastaviti isporuku električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac zahtijeva nastavak isporuke električne energije izvan redovitog radnog vremena distributera ili u roku kraćem od navedenoga u stavku (1) ovog članka (uključujući vikend i/ili praznik/blagdan), distributer ima pravo naplatiti uspostavu ponovne isporuke po posebno utvrđenim cijenama.
- (3) Troškove isključenja i ponovnog priključenja, u slučaju neosnovane obustave isporuke električne energije krajnjem kupcu, snosi distributer.
- (4) Krajnji kupac čiji je objekt isključen s mreže u razdoblju dužem od tri godine, prilikom podnošenja zahtjeva za ponovno priključenje tretira se kao novi kupac, koji treba podnijeti zahtjev za elektroenergetsku suglasnost.

Članak 80.

(Izvanredne okolnosti)

- (1) Izvanredne okolnosti su situacije kada je prekinuta isporuka električnom energijom ili je ugroženo zdravlje i sigurnost pučanstva kao rezultat:
 - a) teških vremenskih uvjeta,
 - b) kvarova na opremi,
 - c) požara, poplava, potresa i drugih nezgoda.
- (2) Svako elektroprivredno društvo dužno je osigurati telefonski broj i osoblje, 24 sata svaki dan, za primanje hitnih telefonskih poziva korisnika. Telefonski brojevi će biti objavljeni u dnevnom tisku, telefonskim imenicima, na web stranici elektroprivrednog društva, računu za električnu energiju, kao i objavljeni na oglasnim pločama u ovlaštenim uredima elektroprivrednog društva za odnose s kupcima/korisnicima.
- (3) Svako elektroprivredno društvo će imati plan za odgovor na hitne slučajeve koji će biti dostavljen FERK-u. Plan će definirati aktivnosti za hitne slučajeve koji su nastali kao rezultat elementarnih nepogoda, kvarova na opremi i nezgoda.
- (4) Na izvanredne okolnosti navedene u stavku (1) ovog članka, elektroprivredno društvo će odgovoriti poduzimanjem aktivnosti s odgovarajućim osobljem i opremom u roku od dva sata od trenutka saznanja o izvanrednoj okolnosti.

Članak 81.

**(Objekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije
u slučaju opće nestašice ili neplaćanja)**

- (1) Isporuka električne energije, u slučaju opće nestašice, ne može se obustaviti objektima, postrojenjima, uređajima čiji bi prekid rada doveo u neposrednu opasnost živote i zdravlje ljudi i/ili izazvao nenadoknadive materijalne štete.
- (2) Sljedećim objektima se ne može obustaviti isporuka električne energije, u slučaju iz stavka (1) ovog članka:

- a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći, zavodi za transfuziju krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja)
 - b) rudnici s jamskom eksploatacijom,
 - c) vodocrpilišta javnih vodovoda,
 - d) objekti sredstava javnog prijevoza (zračne luke, autoceste, željeznice, stanice signalizacije za javni prijevoz)
 - e) vrtići, škole, univerziteti i ostale obrazovne ustanove,
 - f) studentski domovi, đачki domovi, internati, domovi za stare i nemoćne osobe i domovi za nezbrinutu djecu i djecu s posebnim potrebama,
 - g) hidrometeorološke i seizmološke mjerne stanice,
 - h) gradske kotlovnice centralnog grijanja.
- (3) Isporuka električne energije se može ograničiti po snazi i količini na razini koja ne ugrožava funkcioniranje kupaca iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Kupci iz stavka (2) ovog članka i opskrbljivač su dužni, prilikom zaključivanja ugovora, podatke iz stavka (3) ovog članka unijeti u ugovor o opskrbi električnom energijom kao minimalnu razinu isporuke električne energije koji ne ugrožava sigurnost rada.
- (5) Ugovorom o opskrbi s kupcima čiji su objekti navedeni u stavku (2) ovog članka utvrđuju se instrumenti osiguranja plaćanja za preuzetu električnu energiju (mjenice, bankovna jamstva i drugi oblici jamstva prihvatljivi za opskrbljivača).
- (6) Objektima krajnjeg kupca navedenim u stavku (2) ovog članka može se obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, ukoliko kupac ne osigura odgovarajuća jamstva prema uvjetima iz stavka (5) ovog članka.

POGLAVLJE II. ŠTETE

Članak 82. (Naknada štete)

- (1) Distributer nije odgovoran za štetu nastalu prekidom isporuke električne energije čiji je uzrok viša sila, kvarovi na prijenosnoj mreži, djelovanje ispravnih i propisno podešenih uređaja za zaštitu elektroenergetskih postrojenja, djelovanje trećih osoba, poremećeni i izvanredni režim rada i traženje dionice u kvaru, pod uvjetima utvrđenim odredbama Zakona i Općih uvjeta.
- (2) Distributer nije odgovoran za štetu koja je nastala prekidom isporuke električne energije najavljenim isključenjem elektroenergetskih objekata zbog redovitog i izvanrednog održavanja, pregleda i remonta, priključenja novih kupaca, ispitivanja i kontrole mjerenja i proširenja mreže pod uvjetima utvrđenim odredbama Zakona i Općim uvjetima.
- (3) Na području gdje elektroenergetska mreža i postrojenja omogućavaju kvalitetnu i neprekidnu isporuku električne energije, ako krajnji kupac pretrpi štetu zbog neopravdanog prekida isporuke, ili isporuke nekvalitetne električne energije, do koje je došlo krivnjom distributera, kao i zbog neispunjavanja odredbi Općih uvjeta za isporuku električne energije i izdane elektroenergetske suglasnosti, i obveza preuzetih ugovorom o priključenju, distributer je obvezan nadoknaditi nastalu štetu krajnjem kupcu.
- (4) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete od distributera, odnosno opskrbljivača, ako mu je bez opravdanog razloga obustavljena isporuka električne energije.

- (5) Krajni kupac je dužan o šteti iz stavaka (3) i (4) ovog članka, koja je nastala na njegovim objektima i instalacijama, ili o šteti zbog obustave isporuke, odnosno isporuke nekvalitetne energije, bez odlaganja obavijestiti distributera i/ili opskrbljivača.
- (6) Distributer/opskrbljivač je dužan evidentirati, obraditi i arhivirati podatke koji se odnose na stavke (3) i (4) ovog članka.
- (7) U slučaju oštećenja elektroenergetskih objekata i instalacija krajnjeg kupca prouzročenih namjerom ili grubom nepažnjom distributera električne energije, distributer električne energije dužan je nadoknaditi štetu krajnjem kupcu.
- (8) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete od distributera električne energije i u slučaju kada pretrpi štetu na svojim elektroenergetskim objektima i instalacijama prouzročenu nedozvoljenim utjecajima proizvođača i/ili drugog krajnjeg kupca i/ili treće osobe,
- (9) Distributer ima pravo na naknadu štete od proizvođača i/ili krajnjeg kupca i/ili treće osobe koja je prouzročila štetu.
- (10) Počinitelj je obavezan nadoknaditi štetu distributeru sukladno Zakonu, a koju učini sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) neovlaštenim preuzimanjem električne energije, kao i vršenjem prepravka električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registriranje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem električne opreme, mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti korisnika.
- (11) Krajnji kupac i opskrbljivač, odnosno distributer, ugovaraju načela obračuna i visine naknade štete u ugovoru o opskrbi električnom energijom, odnosno u ugovoru o korištenju distribucijske mreže, sukladno zakonu.
- (12) Krajnji kupci, čija je tehnologija posebno osjetljiva na poremećaje u napajanju električnom energijom, mogu posebno ugovoriti uvjete napajanja električnom energijom, ili osigurati vlastito rezervno napajanje, ako je to neophodno.
- (13) Za rješavanje naknade štete, nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavcima od (3) do (10) ovog članka, nadležan je sud.

POGLAVLJE III. PRIGOVORI I ZAHTJEVI ZA RJEŠENJE SPORA

Članak 83.

(Procedure opskrbljivača/distributera)

- (1) Opskrbljivač/distributer je obavezan uspostaviti procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i davanje informacija krajnjim kupcima, u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Općih uvjeta. U okviru procedura, opskrbljivač/distributer propisuje da će osoba zadužena za rješavanje prigovora krajnjih kupaca biti ovlaštena iste rješavati u ime opskrbljivača/distributera. Opskrbljivač/distributer je odgovoran osigurati da je osoba koja radi na prigovorima krajnjih kupaca odgovarajuće kvalificirana i upućena kako riješiti pitanja ili sporove i zahtjeve za uslugama ili ih uputiti na drugu odgovarajuću osobu opskrbljivača/distributera.
- (2) Krajnji kupac ima pravo podnošenja prigovora, opskrbljivaču/distributeru zbog nepoštovanja odredbi ovih Općih uvjeta, u roku od 15 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Općih uvjeta nije

drugačije regulirano.

- (3) Krajnji kupac se može obratiti opskrbljivaču/distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako krajnji kupac traži objašnjenje ili dodatne informacije, koje ne zahtijevaju daljnje aktivnosti opskrbljivača/distributera.
- (4) Nakon što zaprimi prigovor krajnjeg kupca, opskrbljivač/distributer je dužan:
 - a) ispitati navode iz prigovora,
 - b) sačiniti odgovor na prigovor zasnovan na provjerenim podacima u što kraćim rokovima,
 - c) nastojati održati dobru namjeru pri rješavanju spora, odnosno nastojati sporazumno riješiti nastali spor s krajnjim kupcem.
- (5) Opskrbljivač/distributer će telefonom obavijestiti krajnjeg kupca o svom odgovoru po prigovoru krajnjeg kupca, ali je opskrbljivač/distributer dužan i odgovoriti krajnjem kupcu u pisanom obliku, najkasnije u roku od 15 dana po zaprimanju pisanog prigovora.
- (6) Procedure iz stavka (1) ovog članka će se primjenjivati i na prigovore drugih korisnika mreže.

Članak 84.

(Rješavanje sporova pred FERK-om)

- (1) FERK vodi postupak po zahtjevu za rješenje spora u svezi s:
 - a) pravom na opskrbu električnom energijom,
 - b) obvezom opskrbe električnom energijom,
 - c) tarifama po kojima se vrši opskrba električnom energijom,
 - d) kašnjenjima ili odbijanjem opskrbe električnom energijom,
 - e) kvalitetom opskrbe električnom energijom i pružanjem usluga u svezi s tim.
- (2) FERK vodi postupak po zahtjevu iz stava (1) ovog članka na internom sastanku sukladno odredbama Poslovnika o radu, Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a u kojem slučaju podnositelj zahtjeva podnosi FERK-u zahtjev za rješenje spora u roku od 15 dana od dana prijema odgovora opskrbljivača/distributera iz članka 83. ovih Općih uvjeta.
- (3) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka sadrži:
 - a) naziv i sjedište pravne osobe, odnosno ime i prezime i adresu podnositelja zahtjeva,
 - b) naziv i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu nadležnog opskrbljivača, odnosno distributera,
 - c) predmet zahtjeva, odnosno okolnosti na kojima podnositelj zahtjeva zasniva svoj zahtjev, uključujući i ugovor kojim stranke reguliraju međusobne odnose kao i sve dokaze kojim se potvrđuju navodi iz zahtjeva,
 - d) prijedlog rješenja spora,
 - e) potpis podnositelja zahtjeva.
- (4) FERK na svojoj web stranici objavljuje kratku obavijest za javnost.
- (5) Kada se raspravlja po zahtjevu iz stavka (1) ovog članka, tada se ne raspravlja o naknadi eventualno prouzročene štete.
- (6) Ako strane u postupku pred FERK-om ne postignu konsenzus, iste se upućuju na ostvarenje svojih prava pred nadležnim sudom.
- (7) Ako su se zainteresirane strane posebno dogovorile, FERK će arbitrirati u sporovima iz stavka (1) ovog članka sukladno odredbama Pravilnika za arbitražu FERK-a (Službene novine Federacije BiH, broj 74/05).

POGLAVLJE IV. MOGUĆI RAZLOZI ZA NEISPUNJENJE UGOVORA O OPSKRBI

Članak 85.

(Oslobađanje od preuzetih obveza isporuke/preuzimanja električne energije)

Opskrbljivač i krajnji kupac oslobađaju se preuzetih obveza u pogledu isporuke, odnosno preuzimanja električne energije, za vrijeme trajanja više sile, kao i kvarova na uređajima i postrojenjima do kojih nije došlo krivnjom distributera, odnosno krajnjeg kupca, te za vrijeme ograničenja potrošnje u slučaju opće nestašice električne energije.

Članak 86.

(Pogonski uvjeti kao razlog ograničenja isporuke električne energije)

Distributer, iznimno, može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku električne energije kupcima, ako to uvjetuju pogonski uvjeti u mreži distributera ili Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, kao što su, primjerice: kvarovi na transformatorskim, razvodnim i proizvodnim postrojenjima, raspad elektroenergetskog sustava i/ili preopterećenja postrojenja.

Članak 87.

(Neisporučena/nepreuzeta električna energija u slučaju više sile)

Neisporučene, odnosno nepreuzete količine električne energije uslijed više sile i okolnosti iz članka 80. ovih Općih uvjeta ne moraju se naknadno isporučivati niti preuzimati, osim ako ugovorom o opskrbi električne energije nije drugačije utvrđeno.

Članak 88.

(Vođenje evidencije o ograničenjima isporuke)

Distributer i opskrbljivač dužni su voditi pogonsku dokumentaciju u smislu postojećih propisa, a na osnovi koje se mogu utvrditi slučajevi i razlozi prekida ili ograničenja isporuke električne energije.

POGLAVLJE V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 89.

(Postojeći krajnji kupci)

- (1) Postojeći krajnji kupci iz svih kategorija potrošnje zaključuju ugovor o korištenju mreže s distributerom i ugovor o opskrbi električnom energijom s opskrbljivačem u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta. Uz sadržaj u ugovoru o priključenju/povećanju priključne snage iz članka 31. ovih Općih uvjeta isti treba sadržavati i podatke o vlasništvu i održavanju priključka uključujući i mjerno mjesto. Krajnjem kupcu, koji na prijedlog

- distributera i opskrbljivača, odbije potpisivanje ponuđenih ugovora obustavit će se isporuka električne energije.
- (2) U razdoblju do zaključenja ugovora iz stavka (1) ovog članka opskrbljivač će koristiti tarifne stavove kategorije, odnosno grupe potrošnje po kojoj je taj krajnji kupac opskrbljivan do sklapanja odgovarajućeg ugovora o opskrbi električnom energijom.
 - (3) Postojećim krajnjim kupcima, čije je vršno opterećenje veće od 23 kW distributer će do 31.12.2015. godine ugraditi mjerne uređaje za mjerenje snage i energije, a ostalim će se do istoga roka ugraditi limitatori sukladno odobrenoj vršnoj snazi iz elektroenergetske suglasnosti.
 - (4) Svi ugovori zaključeni s krajnjim kupcima električne energije do dana početka primjene ovih Općih uvjeta, a odnose se na priključenje, korištenje mreže i opskrbu električnom energijom, važe do roka na koji su zaključeni.
 - (5) Do zaključenja ugovora iz stavka (1) ovog članka, na krajnje kupce kojima se električna energija, do početka primjene ovih Općih uvjeta, isporučivala na osnovi ugovora po pristupanju, primjenjivat će se odredbe ovih Općih uvjeta i važećih tarifnih stavova.
 - (6) Postojeći krajnji kupci čije se napajanje obavlja preko postrojenja i mjernih uređaja drugih krajnjih kupaca dužni su zatražiti novu elektroenergetsku suglasnost i u dogovoru s distributerom riješiti svoje napajanje sukladno Zakonu i ovim Općim uvjetima. Rok za okončanje aktivnosti prema ovoj točki je 31.12.2010. godine.
 - (7) Ukoliko ni distributer niti postojeći krajnji kupac ne posjeduju presliku izdane elektroenergetske suglasnosti, postojećem krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska suglasnost bez naknade. Tehničko-energetski parametri postojećeg krajnjeg kupca utvrđuju se ili na osnovi projektne dokumentacije ili na osnovi vršne snage i ostvarene potrošnje električne energije u prethodnom razdoblju.

Članak 90.

(Transparentnost uvjeta opskrbe električnom energijom)

Distributeri i opskrbljivači su dužni nakon usvajanja Općih uvjeta ukratko informirati sve kupce o uvjetima opskrbe električnom energijom, pravima i obvezama kupaca, u obavijesti uz račun. U istoj obavijesti će se navesti mjesta i način na koji se kupci mogu upoznati s Općim uvjetima za isporuku električne energije.

Članak 91.

(Način informiranja kupaca)

Distributeri i opskrbljivači će informirati kupce o svojim aktima, pravilnicima, odobrenim tarifnim stavovima za isporuku električne energije, metodologijama izračuna i odobrenim visinama jednokratnih naknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača, cjenicama, i ostalim bitnim informacijama. Informiranje se može izvršiti na jedan od sljedećih načina, ili kombinacijom više njih:

- a) objavljivanjem na svojoj web stranici,
- b) plaćenim oglasima u visokotiražnom dnevnom tisku,
- c) prikladnim brošurama, koje se bez naknade mogu podići u ovlaštenim uredima distributera i opskrbljivača,
- d) letkom koji se uz račun dostavlja svim kupcima.

Članak 92.

(Funkcionalno razdvajanje djelatnosti opskrbe i distribucije)

- (1) Dok distributivna poduzeća ne razdvoje funkcionalno svoje funkcije opskrbe od distribucije, licencirani distributeri funkcionirat će kao opskrbljivači i sklopiti će ugovor o opskrbi s krajnjim kupcima. Ovi ugovori zaključivat će se isključivo tijekom procesa razdvajanja i odnosit će se na opskrbljivača.
- (2) Do funkcionalnog razdvajanja distributer i opskrbljivač međusobne odnose reguliraju internim aktima.
- (3) Po okončanju funkcionalnog razdvajanja djelatnosti distribucije i opskrbe distributer je dužan na odgovarajući način informirati kupce o načelima razdvajanja, uz obvezno navođenje sljedećeg:
 - a) koji je subjekt odgovoran za koju funkciju,
 - b) ukoliko postoji više od jednog opskrbljivača, na koji je način moguće izvršiti promjenu opskrbljivača.

Članak 93.

(Usklađivanje izvedbe postojećih kućnih priključaka)

Obvezuju se distributeri da, do 31.12.2015. godine, neophodnim zahvatima u mreži i na priključcima, dovedu sve kućne priključke individualnih stambenih zgrada u sklad s člankom 43. stavak (2) ovih Općih uvjeta, tj. da polože izravan vod do brojila krajnjeg kupca i time eliminiraju unutarnje priključke.

Članak 94.

(Usklađivanje izvedbe mjernih mjesta na postojećim kućnim priključcima)

- (1) Obvezuju se svi kupci iz kategorije kućanstava i ostala potrošnja na niskom naponu, kod kojih mjerno mjesto nije pristupačno za očitavanje, da do 31.12.2015. godine preurede kućne instalacije u cilju izmještanja mjernog mjesta iz unutrašnjosti objekta na mjesto dostupno za očitavanje.
- (2) Troškove izmještanja priključnog voda na novu lokaciju mjernog mjesta, te uređenje mjernog ormarića i opremanje mjernom opremom snosi distributer.

Članak 95.

(Vlasništvo nad priključkom i mjernim mjestom)

- (1) Postojeći kupac ne može osporiti distributeru priključenje novog kupca na distribucijsku mrežu bez obzira jesu li priključak i mjerno mjesto u vlasništvu distributera ili kupca.
- (2) Svi postojeći kupci mogu, ugovorom o korištenju distribucijske mreže, prenijeti vlasništvo nad priključkom, uključujući mjerno mjesto, distributeru bez naknade radi daljnjeg upravljanja i održavanja.
- (3) Distributer je dužan preuzeti u vlasništvo priključak uključujući i mjerno mjesto iz stavka (2), kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.
- (4) Ukoliko postojeći kupac koji je investirao za svoj priključak, uključujući i mjerno mjesto, ne želi prenijeti vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom distributeru

tada je dužan, najkasnije do 31.12.2009. godine, zaključiti poseban ugovor u kome se definiira kako kupac:

- a) snosi troškove redovitog i investicijskog održavanja vlastitog priključka,
- b) snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
- c) dužan je pisanim zahtjevom zatražiti od distributera intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na priključku, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Članak 96.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovi Opći uvjeti stupaju na snagu osam dana od dana objave u Službenim novinama Federacije BiH, a isti se objavljuju na oglasnoj ploči i web stranici FERK-a.
- (2) Ovi Opći uvjeti početak će se primjenjivati 1.1.2009. godine.

Članak 97.

(Prestanak primjene dosadašnjih Općih uvjeta za isporuku električne energije)

Početak primjene ovih Općih uvjeta prestaju s primjenom: Opšti uslovi za isporuku električne energije (Službene novine Federacije BiH broj 35/99) i Opći uvjeti za isporuku električne energije (Službeni list SRBiH broj 6/92 i Narodni list HR H-B 6/92).

Broj: 01-07-583-02/08

U Mostaru, 23.5. 2008. godine

Predsjednik FERK-a
Risto Mandrapa

Prilog 1 **OPĆIH UVJETA ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE**

OSNOVNA NAČELA METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE ZA PRIKLJUČENJE OBJEKATA NA DISTRIBUCIJSKU MREŽU

Članak 1. **(Predmet i cilj)**

- (1) Osnovna načela metodologije za određivanje naknade za priključenje na distribucijsku mrežu (u daljnjem tekstu: osnovna načela) su načela za izradu metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje objekta krajnjeg kupca/proizvođača na distribucijsku mrežu, koja distributer treba razraditi u Pravilniku o priključcima iz članka 44. ovih Općih uvjeta.
- (2) Cilj osnovnih načela je uspostava transparentne, učinkovite i jasne metodologije za utvrđivanje naknada za priključenje objekata na distribucijsku mrežu.

Članak 2. **(Sadržaj metodologije za utvrđivanje naknada za priključenje)**

- (1) Metodologijom se određuje način utvrđivanja jedinične naknade (KM/kW) za priključenje objekata krajnjeg kupca/proizvođača na niskom naponu, u ovisnosti o:
 - a) udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne točke na distribucijskoj mreži,
 - b) vrste, tipa i presjeka priključnog voda,
 - c) kategorije potrošnje,
 - d) opremljenosti mjernog mjesta.
- (2) Također, metodologijom se određuje jednokratna naknada za priključenje kao proizvod jedinične naknade i zahtijevane vršne snage krajnjeg kupca, odnosno priključne snage proizvođača.
- (3) Metodologijom se utvrđuju naknade za priključenje krajnjeg kupca i naknade za priključenje proizvođača.

Članak 3. **(Posebna zona)**

Priključenje objekata krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni, sukladno članku 26. **(Posebna zona)** ovih Općih uvjeta, utvrđuje se prema ugovorima između nositelja investicije i distributera.

Članak 4.

(Udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne točke)

U ovisnosti o udaljenosti objekta krajnjih kupaca/proizvođača od priključne točke na niskonaponskoj mreži u područjima koji su obuhvaćeni prostornim, regulacijskim i urbanističkim planom, metodologijom se razrađuju različite udaljenosti i to:

- a) udaljenost objekta manja ili jednaka 50 metara,
- b) udaljenost objekta veća od 50 metara, a manja ili jednaka 200 metara,
- c) udaljenost objekta veća od 200 metara, manja ili jednaka 500 metara,
- d) udaljenost objekta preko 500 metara.

Članak 5.

(Vrste, tip i presjek priključka)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o vrsti priključaka na 0,4 kV naponskoj razini, odnosno u ovisnosti o presjeku električnog vodiča, vrsti voda (nadzemni, podzemni i nadzemno-podzemni), broja faza (monofazno, trofazno).

Članak 6.

(Kategorije potrošnje)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o kategoriji potrošnje (kućanstva, ostala potrošnja i javna rasvjeta).

Članak 7.

(Opremljenost mjernog mjesta)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) u ovisnosti o opremljenosti mjernog mjesta.

Članak 8.

(Financiranje priključka na 0,4 kV naponskoj razini)

- (1) Distributer, kao investitor i vlasnik svih novih priključaka na 0,4 kV naponskoj razini, osigurava financijska sredstva za izgradnju istih, dijelom od jednokratnih naknada za priključenje i dijelom od odobrenih investicija.
- (2) Ukupna sredstva prikupljena na temelju jednokratnih naknada za priključenje na niskonaponsku distribucijsku mrežu mogu iznositi maksimalno do 50 % ukupnih troškova priključenja krajnjih kupaca/proizvođača na niskom naponu. Preostali dio troškova priključenja će se financirati iz tarifnih stavova za korisnike distributivnog sustava (distributivne mrežarine).

Broj: 01-07-583-02/08
U Mostaru, 23.5. 2008. godine

Predsjednik FERK-a
Risto Mandrapa